

Kadernota 2024

Inhoud

Inhoud 2

Inleiding.....	3
Financiële samenvatting.....	6
Meerjarenbegroting.....	6
Autonome ontwikkelingen.....	10
Noodzakelijkheden.....	11
Wensen en ambities.....	12
Ontwikkelingen en risico's	16
Programma Bedrijvigheid.....	20
Cluster Economische ontwikkeling	20
Cluster Havens	27
Programma Dienstverlening.....	29
Cluster Bestuur.....	30
Cluster Organisatie.....	32
Cluster Financiën.....	34
Programma Leefbaarheid.....	36
Cluster Infrastructuur.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Cluster Milieu	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Cluster Omgevingskwaliteit	36
Cluster Veiligheid	40

Programma Vitaliteit.....	42
Cluster Zorg.....	42
Cluster Bestaanszekerheid.....	48
Cluster Kunst en Cultuur	52
Cluster Sport en Educatie	54
Bijlage 1: specificatie investeringsagenda	57
Bijlage 2: specificatie formatie.....	60
Bijlage 3: Toelichting inzet reserves verloop Eigen vermogen	62
Bijlage 4: OZB	64

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2024. De Kadernota schetst de kaders waarbinnen de Begroting 2024 kan worden vormgegeven en bevat de (financiële) ontwikkelingen van dit moment. Het stellen van deze kaders ligt bij de raad, met als doel:

- op hoofdlijnen koers bepalen richting 2024;
- in de raadsvergadering van juli een beleidsrijk debat te kunnen voeren;
- doelstellingen en beleidskeuzes te spiegelen aan de financiële positie.

Complexe context en financiële onzekerheid

De context waarbinnen de gemeente opereert is in de afgelopen jaren steeds complexer geworden. Diverse crisissen hebben in meer of mindere mate effect op ons leven en ook op het te voeren gemeentelijk beleid. Het is juist in dit soort omstandigheden belangrijk om te kijken naar wat er wel kan. Dat doen we samen, binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden die we als gemeente hebben. Vanuit financieel oogpunt wordt dat helaas steeds ingewikkelder. De gemeentelijke financiën waren altijd al lastig te voorspellen, maar dat is in de afgelopen jaren nog ingewikkelder geworden. Zo zijn er doorlopende discussies met het Rijk over de omvang van het gemeentefonds. De verdeelmodellen worden geregeld herijkt, met aanzienlijke herverdeeleffecten tussen gemeenten als gevolg. De bekostiging van de Jeugdzorg is een voorbeeld van een dossier dat complex is (belangen voor kwaliteit zorg tegenover belangen voor het drukken van de kosten). Er moet bezuinigd worden, maar een tegemoetkoming vanuit het Rijk is nog onzeker. De voornaamste onzekerheid op financieel vlak is nog steeds het zogeheten ‘ravijnjaar’ 2026. Vanaf 2026 moet er een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten van kracht worden en vooruitlopend hierop heeft het Rijk de reguliere systematiek ‘samen trap op/samen trap af’ buiten werking gesteld. Gemeenten zien zich als gevolg hiervan geconfronteerd met fors teruglopende inkomsten met ingang van 2026. Het is nog steeds onduidelijk in hoeverre het Rijk gemeenten hierin tegemoet komt. Als tekorten in 2026 en 2027 zich voordoen in de mate zoals gepresenteerd in deze kadernota, moet fors ingeteerd worden op de reservepositie. Bijlage 3 geeft een verloop van de reserves met mutaties uit de Kadernota. Daarbovenop zouden de verwachte tekorten nog komen. De ravijnjaren zoals nu gepresenteerd leiden dan ook tot een behoorlijke verslechtering van de financiële positie.

Financiële uitgangspunten

De Programmabegroting 2023 – 2026 bevatte de uitwerking - en de eerste financiële vertaling - van de ambities uit het coalitieakkoord. In de 1e Bestuursrapportage 2023 concluderen we al dat het uitwerken van alle ambities in één jaar ambitieus is. Ook de arbeidsmarkt heeft daarop effect. Het blijkt moeilijk om bepaalde vacatures vervuld te krijgen en inhuur is op verschillende specialismen zeer schaars. Dit drukt het tempo waarin we ambities kunnen realiseren. Maar er is veel in gang gezet en we willen door op de ingeslagen weg.

Het financiële perspectief leek aanvankelijk gezond en robuust. Maar een aantal autonome ontwikkelingen heeft gemaakt dat dit perspectief lijkt te kantelen:

- De CAO-ontwikkeling is slechts beperkt gecompenseerd en de meicirculaire 2023 valt tegen;
- Door ontwikkelingen in de wereld stijgt de rente en dat heeft effect op onze treasury;
- We houden ook rekening met een te verwachten groei in de Jeugdzorg en Wmo;

Deze Kadernota is tot stand gekomen op basis van de informatie zoals we die nu kennen – op basis van de meest recente informatie uit de meicirculaire 2023. Desondanks is er nog steeds sprake van een aanzienlijke onzekerheid, met name voor de periode 2026 en daarna. Het blijft zaak de ontwikkelingen nauwgezet te blijven volgen en zo nodig daar in de toekomst op te anticiperen.

Op dit moment laat het financieel perspectief 2024 – 2027 een structureel tekort zien. De vraag is of alle wenselijke bijstellingen die in beeld zijn gebracht, allemaal in de Begroting 2024 ter besluitvorming aan u kunnen worden voorgelegd. In deze Kadernota is een aantal wensen vertaald, maar we signaleren ook risico's en ontwikkelingen die nog meer uitwerking vragen. De in deze Kadernota voorgestelde prioritering is het uitgangspunt om te komen tot een sluitend perspectief voor 2024 en 2025. We bereiden nog een procesvoorstel voor om samen met uw raad verdere ombuigingsmogelijkheden in beeld te brengen. We willen de tijd nemen om met elkaar afgewogen keuzes te maken en daar uitgangspunten voor vast te stellen, voorafgaand aan de behandeling van de Begroting 2024.

Voor de Begroting 2024 stellen we voor om de volgende uitgangspunten voor het financieel beleid te gebruiken.

- een reële en structureel sluitende Begroting 2024-2025 (en dus niet meer sluitend vanaf 2026);
- we zetten reserves in om te verwachte kosten op korte termijn te dekken en de tijd te kunnen nemen om deze in te laten groeien in de structurele uitgaven;
- voor structureel nieuw beleid geldt een hogere structurele dekking, waarbij dus ook tarieven met meer dan alleen de prijsontwikkelingen (inflatie) kunnen stijgen;
- wij streven naar kostendekkende tarieven;
- prijsstijgingen (stijgende kosten van projecten, grondstoffen en materialen) worden meegenomen.
- als er geen realistische planning en raming ligt, dan nemen we het niet op, maar benoemen dit onder risico's en ontwikkelingen.

Nog te overwegen uitgangspunten

Er zijn meer uitgangspunten op basis waarvan we de begroting in kunnen richten. Op dit moment houden we er geen rekening mee in onze doorrekeningen, maar deze kunnen nog wel overwogen worden.

- Bij nieuwe wensen geldt: bestaande taken niet meer uitvoeren (je ruilt dus 1 voor ander in);
- Bij nieuwe wensen moet een aantoonbaar invredien effect gelden;

- Overwegen, binnen de juridische mogelijkheden, een taakstellend component op te nemen in bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen, subsidieverstrekingen en andere bijdragen aan derden.
- Bestaand beleid wat aanvullend is op wettelijke taken inventariseren en beoordelen of - en welke - ombuigingen daarin mogelijk zijn.

Zoals ook in de 1^e Bestuursrapportage 2023 is aangekondigd, gaan we effecten in beeld brengen van ‘knoppen’ waar we nog verder aan kunnen draaien, waarbij ook duidelijk moet worden op welke termijn deze effect kunnen hebben. Bovenstaande uitgangspunten nemen we daar in mee.

Vasthouden aan ambities

We houden vast aan ons coalitieakkoord en de ambities die daarin verwoord staan. We lopen er niet voor weg als blijkt dat we, om financiële redenen, onze ambities moeten faseren totdat er meer duidelijkheid is over het lange termijn perspectief. Tegelijk stellen we vast dat er veel kansen liggen om de komende jaren landelijke opgaven die moeten landen in onze gemeente, ook te kunnen verbinden aan ons lokale perspectief. Stilzitten is daarom geen optie en daar blijft onze inzet dan ook op gericht.

Financiële samenvatting

Meerjarenbegroting

De stand van de Begroting 2023 (inclusief voorgestelde mutaties uit de 1^e Bestuursrapportage 2023 leidt tot het volgende meerjarenbeeld:

	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo vanuit meerjaren Begroting 2023-2026	€ -2.517.110	€ -3.940.892	€ -3.758.891	€ 1.827.673	€ 1.827.673
Meerjarige mutatie 1e Bestuursrapportage	€ 4.766.568	€ 444.202	€ -44.940	€ 1.510.060	€ 1.715.060
Start positie meerjaren Begroting 2024 -2027	€ 2.249.458	-€ 3.496.690	-€ 3.803.831	€ 3.337.733	€ 3.542.733
Autonome ontwikkelingen		€ 4.135.000	€ 3.950.000	€ 3.466.000	€ 4.412.000
Noodzakelijkheden		€ 705.000	€ 555.000	€ 555.000	€ 555.000
Wensen/ambities		€ 3.338.069	€ 2.373.503	€ 2.555.503	€ 2.805.433
Dekking reserve		€ -2.205.000	€ -1.144.667	€ -685.667	€ -776.667
Dekking overig (OZB & Begrotingsbuffer)		€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352
Gewijzigde saldo Begroting	€ 2.249.458	€ 1.177.027	€ 630.653	€ 7.929.217	€ 9.239.147

Vanuit dit meerjarenbeeld wordt gewerkt aan de Begroting 2024. In deze Kadernota 2024 is de concept 1e Bestuursrapportage 2023 verwerkt. Autonome ontwikkelingen, wensen en bezuinigingen, zijn voor zover bekend, meegenomen om u een meerjarenperspectief mee te geven. Bij de Begroting 2024 worden deze verder uitgewerkt en daar waar mogelijk aangescherpt en/of uitgebreid. Dat is dan ook het moment om af te wegen of deze aanvragen gewenst zijn. In bovenstaand overzicht is zichtbaar dat de begrotingsjaren niet sluitend zijn. Voor de laatste jaarschijven van deze meerjarenbegroting (2026 en 2027) wordt dit veroorzaakt door het zo geheten ‘ravijnjaar’ wat na 2025 van toepassing is. We sturen nog niet op het beeld na 2025. Dit vereist namelijk fundamentele keuzes die de gemeente hard kunnen raken. Keuzes die we op dit moment nog niet kunnen en willen maken. In ieder geval niet zolang het nog niet zeker is hoe bijvoorbeeld de uitkering van het gemeentefonds (structurele) duidelijkheid geeft.

Op basis van de in de inleiding beschreven financiële uitgangspunten stellen wij ook voor om reserves, de begrotingsbuffer voor inflatiecorrectie en een verhoging OZB door te rekenen en in te zetten. We hebben in deze kadernota gerekend met een lastenverzwaring die moet leiden tot € 1 miljoen aan extra OZB-inkomsten ten opzichte van 2023. Hierbij merken we op dat in deze extra OZB-inkomsten ook de inflatiecorrectie van toepassing is. Bij de begrotingsbehandeling volgt een definitief voorstel. In bijlage 4 worden de effecten van de extra OZB-heffing verder toegelicht.

Zoals in de inleiding al is gesteld, is het beeld voor 2024-2025 nog niet sluitend. Onder andere met deze kadernota vast te stellen prioriteiten, stellen we de richting vast hoe we een sluitende Begroting 2024 aan u voor kunnen leggen. In onderstaande tabellen doen wij een voorstel voor deze prioritering. Mutaties zijn geprioriteerd naar hoog, middel en laag en (gedeeltelijke) dekkingsoptie(s) ter ondersteuning om de aangedragen mutaties af te kunnen wegen.

Noodzakelijkheden naar Prioriteit	2023	2024	2025	2026	2027
Hoog		€ 605.000	€ 455.000	€ 455.000	€ 455.000
Middel		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Laag		€ -	€ -	€ -	€ -
Dekking reserve		€ -195.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
Dekking overig (OZB & Begrotingsbuffer)		€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 0	€ 510.000	€ 510.000	€ 510.000	€ 510.000

Wensen (Ambities) naar Prioriteit	2023	2024	2025	2026	2027
Hoog		€ 1.394.139	€ 501.479	€ 501.479	€ 737.340
Middel		€ 1.170.000	€ 2.227.287	€ 2.591.287	€ 2.955.287
Laag		€ 606.000	€ 262.240	€ 262.240	€ 262.240
Dekking reserve		€ -1.760.000	€ -549.667	€ -640.667	€ -731.667
Dekking overig (OZB & Begrotingsbuffer)		€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352
Totaal	€ 0	€ 110.787	€ 1.141.987	€ 1.414.987	€ 1.923.848

In onderstaande tabel is opgenomen in welk programma de mutaties zijn opgenomen.

Programma (totaal vd Auton/NZ/Wensen/Dekking)	2023	2024	2025	2026	2027
Bedrijvigheid		€ 320.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Dienstverlening		€ 2.123.000	€ 1.214.133	€ 1.228.133	€ 1.228.133
Leefbaarheid		€ 2.183.000	€ 2.633.960	€ 2.815.960	€ 2.897.960
Vitaliteit		€ 3.552.069	€ 2.980.409	€ 2.482.409	€ 3.596.340
Dekking reserve		€ -2.205.000	€ -1.144.667	€ -685.667	€ -776.667
Dekking overig (OZB & Begrotingsbuffer)		€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352	€ -1.299.352
Programma (totaal vd Auton/NZ/Wensen/Dekking)		€ 4.673.717	€ 4.434.484	€ 4.591.484	€ 5.696.415

Investeringsagenda

In deze kadernota introduceren we de Investeringsagenda Hollands Kroon. Via deze agenda brengen we inzicht en overzicht aan in de toekomstige investeringsvraag en beoordelen we of de gemeente voldoende financiële mogelijkheden heeft om daar uitvoering aan te kunnen geven. De agenda is een onderdeel van de beleidscyclus om zo integrale afweging mogelijk te kunnen maken en daarmee totaal inzicht en overzicht te geven. Daarbij blijven we de balans zoeken tussen de lopende begrotingszaken en de toekomstige investeringen. De agenda is een belangrijk financieel instrument dat ons ondersteunt op de al ingezette koers om de strategische opgaven voor Hollands Kroon verder uit te werken. Dat moet ons uiteindelijk ook helpen in het positioneren naar andere partijen die in onze gemeente willen investeren. Door te beschikken over budgetruimte kunnen we slagvaardiger inspelen op financieringsmogelijkheden van derden (bijvoorbeeld groei- en ontwikkelfondsen).

In onderstaande tabel is het eerste beeld van de agenda financieel vertaald in een het meerjarenperspectief van de kapitaallasten de in beeld gebrachte investeringen. Inzet van reserves (spaarpotjes die we de afgelopen jaren al hebben opgebouwd), zijn op de kapitaallasten in mindering gebracht. In bijlage 1 is een specificatie van de investeringsagenda opgenomen.

InvesteringsAgenda HK Wensen	2023	2024	2025	2026	2027
Noodzakelijkheden		€ -	€ -	€ -	€ -
Wensen / ambities		€ -167.931	€ 267.836	€ 358.836	€ 617.767
InvesteringsAgenda HK Wensen (Kapitaallasten)	€ 0	-€ 167.931	€ 267.836	€ 358.836	€ 617.767
Investeringsbedrag		€ 13.600.000	€ 3.250.000	€ 3.250.000	€ 3.250.000
InvesteringsAgenda HK Wensen (Investeringssom)	€ 0	€ 13.600.000	€ 3.250.000	€ 3.250.000	€ 3.250.000

Onderstaande tabel geeft in het kort weer hoe de onderdelen Personele inzet en de Investeringsagenda zijn opgenomen in het beeld. Beide onderdelen worden in de mutaties en/of in bijlage 2 nader toegelicht.

Personeel	2023	2024	2025	2026	2027
Noodzakelijkheden		€ 385.000	€ 285.000	€ 285.000	€ 285.000
Wensen / ambities		€ 1.270.000	€ 550.000	€ 550.000	€ 550.000
Dekking reserve		€ -650.000	€ -	€ -	€ -
Personeel	€ 0	€ 1.005.000	€ 835.000	€ 835.000	€ 835.000

Autonome ontwikkelingen

Hieronder vindt u een toelichting op de in de meerjarentabel genoemde autonome ontwikkelingen en wensen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons af komen (extern) al dan niet vanuit een wettelijke verplichting. De gemeente heeft hier geen invloed op en heeft hierin ook geen keuzemogelijkheid.

Programma	Autonome Ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening	Wet Open Overheid - Invoering WOO in Hollands Kroon.	€ 158.000	€ 172.000	€ 186.000	€ 186.000
Leefbaarheid	GR - Veiligheidsregio Noord Holland Noord (hoofdzakelijk doorvoeren van prijsindexaties cf FUGR o.a. loonkosten)	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Leefbaarheid	GR - Omgevingsdienst NHN (hoofdzakelijk doorvoeren van Prijsindexaties cf FUGR)	€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000
Leefbaarheid	Omgevingswet. De wet bundelt vrijwel alle wetgeving in het fysieke domein en moet de omslachtige besluitvoering versnellen. Invoering van de wet is voor 2024 gepland. Inschatting van de structurele last die hieruit voorkomt wordt nu opgenomen.	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Leefbaarheid	Als gevolg van de Wet kwaliteitsborging mag er voor 'eenvoudige bouwwerken' (gevolgklasse 1) geen technische bouwtoets meer worden gevraagd. Daardoor vervalt ruwweg 60% van de huidige leges over de technische bouwtoetsen.	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000
Leefbaarheid	Bodemtaken naar aanleiding van de Omgevingswet (uitvoering OD)	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000
Vitaliteit	GR - GGD Hollands Noorden (8 juni raadsbesluit Begroting 2024 GR)	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Vitaliteit	GR - GA (8 juni raadsbesluit Begroting 2024 GR)	€ -322.000	€ -374.000	€ -489.000	€ -373.000
Vitaliteit	Stijging subsidies binnen het subsidieplafond is de verwachting dat de aanvragen door prijsstijging hoger worden.	€ 67.000	€ 67.000	€ 67.000	€ 67.000
Vitaliteit	Toename WMO en Jeugd (contract Inclusio HK)	€ 2.700.000	€ 2.553.000	€ 2.170.000	€ 3.000.000
Vitaliteit R	Een deel van de groei van de WMO is incidenteel in verband met invoer inkomensafhankelijke bijdrage WMO per 1-1-2026. Dit deel dekken wij uit de reserve Sociaal Domein	€ -250.000	€ -550.000		
Subtotaal autonome ontwikkelingen (incl dekking reserve)		€ 3.885.000	€ 3.400.000	€ 3.466.000	€ 4.412.000

Noodzakelijkheden

Hieronder vindt u een nadere toelichting op de in de meerjarentabel genoemde noodzakelijkheden. Noodzakelijkheden zijn posten die doorgevoerd 'moeten worden om bestaand beleid of eerder vastgesteld uit te kunnen blijven) voeren.

Programma	Noodzakelijkheden	Prio	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening	Technisch beheer MKS en ESB.	Hoog	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Dienstverlening	Kosten (extra) functioneel beheer SD applicaties door bedrijf.	Hoog	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Dienstverlening	Servicemanager (schakel tussen ICT/Digitale Voorzieningen en interne dienstverlening).	Middel	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Dienstverlening	Extra licentiekosten nieuwe telefoniecentrale.	Hoog	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Dienstverlening	Afhandelen gestegen aantal WOZ-bezwaren	Hoog	€ 100.000			
Dienstverlening R	WOZ-bezwaren - B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -100.000			
Dienstverlening	Door de identificatieplicht die gestart is in 2014 en het verlengen van de geldingsduur van reis- en rijbewijzen van 5 naar 10 jaar verwachten we dat 2024 een piekjaar wordt. De verwachting is dat we tot 160% meer aanvragen t.o.v. 2023 krijgen. Dit betekent dat we extra personeel en inzet van auto's en dergelijke nodig hebben.	Hoog	€ 280.000			
Dienstverlening	Door de verwachte toestroom van aanvragen stijgen de inkomsten ook. De raming is dat dit gelijk is aan de uitgaven.	Hoog	€ -280.000			
Dienstverlening	Versterken commissie bezwaarschriften.	Hoog	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Leefbaarheid	Actualisatie 'Wegenlegger' Openbare Ruimte (wettelijke verplicht)	Hoog	€ 50.000			
Leefbaarheid R	Inzetten reserve Incidentele mutatie Wegenlegger		€ -50.000			
Leefbaarheid	Areaaluitbreiding onderhoud Openbare Ruimte	Hoog	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Leefbaarheid R	Inzetten reserve Bestemmingsplannen Omgevingswet (saldo 31-12-22 is 180.000,-)		€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
Subtotaal Noodzakelijkheden (incl dekking reserve)			€ 510.000	€ 510.000	€ 510.000	€ 510.000

Wensen en ambities

Voor de Kadernota is een eerste inschatting gemaakt van financiële wensen. In de onderstaande tabel volgt een overzicht van alle wenselijke aanpassingen.

Programma	Wensen	Prio	2024	2025	2026	2027
Bedrijvigheid	Uitvoeringsagenda cluster recreatie en toerisme	Middel	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Bedrijvigheid	Inzet extern bureau voor gebiedsprogramma's	Hoog	€ 50.000			
Bedrijvigheid	Oppakken opgave bedrijventerreinen	Middel	€ 100.000			
Bedrijvigheid	Arbeidsmigranten (inventarisatie zelf te ontwikkelen locaties)	Middel	€ 70.000			
Bedrijvigheid D	Inzetten reserve Incidentele mutatie (gebiedsprogramma's + opgave bedrijventerrein + Arbeidsmigranten)		€ -220.000			
Bedrijvigheid	Arbeidsmigranten (onderzoek en extra inzet voor informatieloket arbeidsmigranten)	Hoog	€ 50.000			
Bedrijvigheid D	Inzetten reserve Incidentele mutatie Arbeidsmigranten		€ -50.000			
Dienstverlening D	OZB-verhoging		€ -1.000.000	€ -1.000.000	€ -1.000.000	€ -1.000.000
Dienstverlening D	Begrotingsbuffer		€ -299.352	€ -299.352	€ -299.352	€ -299.352
Dienstverlening	Uitbreiding onderzoeksbudget inwoners en bedrijvenpeilingen.	Middel	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Dienstverlening	We zetten casemanagement voor ziekteverzuim op. Hiermee verwachten wij het percentage ziekteverzuim omlaag te krijgen.	Hoog	€ 50.000			
Dienstverlening	HRM software/dienstverlening. De huidige leverancier stopt met zijn gemeentelijke tak per 2025. We moeten dus een aanbesteding doen voor een nieuwe leverancier. Hiervoor zijn eenmalige implementatiekosten benodigd.	Hoog	€ 70.000			
Dienstverlening D	B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -70.000			
Dienstverlening	HRM software - Voor de begeleiding van de aanbesteding en implementatie is een gespecialiseerde projectleider nodig. Deze willen wij tijdelijk inhuren.	Middel	€ 50.000			
Dienstverlening D	B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -50.000			

Programma	Wensen	Prio	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening	Azure omgeving - Nieuwe HRM software betekent ook dat we onze Azure omgeving van de juiste persoonsgegevens voorzien.	Hoog	€ 200.000			
Dienstverlening D	Azure omgeving - B.R. Bedrijfsmiddelen (Azure omgeving)		€ -200.000			
Dienstverlening	HRM software - Koppelvlak met Azureomgeving	Hoog	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Dienstverlening	Personeel Communicatie: 2,5 fte (gelinkt aan coalitieakkoord).	Hoog	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Dienstverlening	Communicatiebudget centraal	Middel	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Dienstverlening	CYOD – Accessoires	Hoog	€ 80.000			
Dienstverlening D	B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -80.000			
Dienstverlening	Aanhaken op Artificial Intelligence	Laag	€ 100.000			
Dienstverlening	Het softwareprogramma Topdesk breder inzetten in de organisatie. Daarvoor zijn meer licenties nodig.	Hoog	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Dienstverlening	Overgang Geo-software	Hoog	€ 150.000			
Dienstverlening D	Inzetten reserve Incidentele mutatie Geo-software Artificial Intelligence		€ -250.000			
Dienstverlening	Verbeteren Klant Informatie Systeem	Hoog	€ 50.000			
Dienstverlening D	B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -50.000			
Dienstverlening	Inzet consultants (applicatiebeheer)	Laag	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Dienstverlening	Extra applicatiebeheerder FTE bij team applicaties	Middel	€ 100.000			
Dienstverlening D	B.R. Bedrijfsmiddelen		€ -100.000			
Leefbaarheid	Actief grondbeleid (Na vaststelling vd Nota Grondbeleid wordt duidelijker wat er nodig is) voor inzet.	Middel	€ 100.000			
Leefbaarheid	Bestrijding iepziekte (particuliere terreinen)	Middel	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Leefbaarheid D	Inzetten reserve Openbare ruimte (Wegen/Civil/Baggeren/Haven) voor bestrijding iepziekte		€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
Leefbaarheid	Dorpsvisies aanvulling in huidige begroting 23/24. Verwachting dat dit doorloopt naar 25/26	Hoog		€ 100.000	€ 100.000	
Leefbaarheid	Voortzetting verstrekken aantal startersleningen	Hoog	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Leefbaarheid	Voortzetting natuureducatie	Laag	€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000

Programma	Wensen	Prio	2024		2025		2026		2027
Leefbaarheid	Uitvoeringsbudget voor Vergroening en Steenbreek	Hoog	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€ 100.000
Leefbaarheid	Bijdrage overname Speeltuín Zaagmolenstraat in Nieuwe Niedorp	Laag	€	60.000					
Leefbaarheid	Verkeer opstellen mobiliteitsplan en investeringsagenda	Hoog	€	70.000					
Leefbaarheid	Frequentie beheer onkruid op verharding	Laag	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€ 100.000
Leefbaarheid	Maatwerk onkruid op verharding	Laag	€	50.000					
Leefbaarheid	Haven Den Oever aanpak ondermijning	Middel	€	50.000					
Leefbaarheid D	Inzetten reserve Incidentele mutaties (Ondermijning + Maatwerk verharding + verkeer + speeltuin)		€	-230.000	€	-			
Vitaliteit	Ieder kind moet kind kunnen zijn (Child Friendly City - 0,5 FTE projectleider inventarisatie). Het rijk heeft Hollands Kroon aangewezen als pilotgemeente.	Hoog	€	50.000					
Vitaliteit	Verbeteren van het perspectief voor jongeren en jongvolwassenen tot 27 jaar (1 FTE)	Laag	€	100.000					
Vitaliteit D	Inzetten reserve Incidentele mutaties (Child Friendly City en Verbetering perspectief jongeren)		€	-150.000					
Vitaliteit	Meer focus op mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (1 FTE +100.000)	Middel	€	200.000	€	200.000	€	200.000	€ 200.000
Vitaliteit	Inwoners en met name kinderen in armoede kunnen blijven meedoen. Er is voldoende aanbod en budget via de regeling Meedoen Hollands Kroon voor inwoners van alle leeftijden en de gebruiksdrempel is verlaagd.	Hoog	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€ 100.000
Vitaliteit	We stimuleren het behalen van een zwemdiploma.	Hoog	€	120.000	€	30.000	€	30.000	€ 30.000
Vitaliteit	Drempels voor mensen met laaggeletterdheid en digibetisme zijn verlaagd	Hoog	€	50.000	€	50.000	€	50.000	€ 50.000
Vitaliteit	Statushouders krijgen voldoende begeleiding om goed te kunnen meedoen in de gemeente en te integreren in hun omgeving.	Hoog	€	60.000					
Vitaliteit	Stimulerend Erfgoedbeleid	Hoog	€	100.000	€	50.000	€	50.000	€ 50.000

Programma	Wensen	Prio	2024	2025	2026	2027
Vitaliteit	Toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeten en sportinfrastructuur (inventarisatie) en aanbod voor besturen	Laag	€ 50.000			
Vitaliteit	Ieder kind kan zo dicht mogelijk bij huis naar school gaan en hier onderwijs, en waar nodig zorg, op maat krijgen (Inclusief Onderwijs).	Middel	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Vitaliteit	Inwoners die hier fysiek en mentaal toe in staat zijn begrijpen de Nederlandse taal op minimaal A2-niveau (Taalcafés).	Hoog	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Vitaliteit D	Inzetten reserve Incidentele mutaties (Toekomstbestendige sportinfra en ontmoeten + Statushouders)		€ -110.000			
Vitaliteit	Vroegsignalering en actief uitvoeren Schulddienstverlening, zodat leed bij inwoners met schulden beperkt wordt en mogelijke inzet dure zorg voorkomen.	Middel	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Dienstverlening	Kapitaallasten die voortkomen uit de mutaties op de InvesteringsAgenda	Middel	€ -	€ 27.133	€ 27.133	€ 27.133
Leefbaarheid	Kapitaallasten die voortkomen uit de mutaties op de InvesteringsAgenda	Middel	€ -	€ 730.960	€ 912.960	€ 1.094.960
Vitaliteit	Kapitaallasten die voortkomen uit de mutaties op de InvesteringsAgenda	Hoog	€ -167.931	€ -140.591	€ -140.591	€ 27.340
	Investering kapitaallasten (dekking reserve)		€ -	€ -349.667	€ -440.667	€ -531.667
Subtotaal wensen (incl. dekking reserve)			€ 278.717	€ 524.484	€ 615.484	€ 774.415

Ontwikkelingen en risico's

Inflatie

We onderzoeken altijd eerst of prijsstijgingen binnen een activiteit of project opgevangen kunnen worden. Als dit leidt tot een fundamentele bijstelling op de ambities of de uitvoering, dan houden we rekening met de prijsstijging en volgt aanvullende dekking. Als prijsstijgingen zich onverminderd doorzetten, dan vraagt dat mogelijk om een heroverweging in de uitvoering van projecten en activiteiten, zowel in ambitie, als ook in fasering.

Capaciteit en personele lasten

In de 1e Bestuursrapportage 2023 concluderen we al dat het uitwerken van alle ambities in één jaar ambitieus is. Ook de arbeidsmarkt heeft daarop effect. Het blijkt moeilijk om bepaalde vacatures vervuld te krijgen en inhuur is op verschillende specialismen zeer schaars. Ook de inhuurtarieven liggen hoger dan in het verleden. Momenteel drukt dit het tempo waarin we zaken kunnen realiseren. Als deze trend zicht voortzet in 2024 en verder, dan beperkt dit de organisatie ook in die jaren in het realiseren van de wensen en ambities van de coalitie. Binnen de begroting hebben we een restant stelpost, waarvan een deel is ingezet in de bestuursrapportage, vanuit voorgaande jaren ad € 570.000. Waarmee we mogelijke verdere loon- en prijsstijgingen in 2024 kunnen opvangen.

Actief grondbeleid

In deze kadernota houden we nog geen rekening met kapitaallasten voor financiering van grondaankoop. De noodzaak daarvan brengen we in beeld bij de, in de tweede helft van 2023 vast te stellen Nota grondbeleid.

Zorgkosten

Er gebeurt veel binnen het sociaal domein. De ontwikkelingen binnen de Jeugdhulp en Wmo hebben grote invloed op de financiële positie van de gemeente. Het gaat hier om zogenaamde 'open-einde regelingen' waarvoor, op basis van landelijk vastgestelde verdeelsleutels, budgetten aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld via het gemeentefonds. De kosten in het sociaal domein blijven toenemen door een toename van zorgzwaarte, zorgduur en door de groei van het aantal mensen dat zorg nodig heeft. Daarnaast kunnen besluiten die door het Rijk worden doorgevoerd (denk bijvoorbeeld aan het invoeren van het abonnementstarief) van grote invloed zijn op de ontwikkeling van de kosten. Er is een risico dat de bestaanszekerheid van inwoners en maatschappelijke accommodaties onder druk blijft staan door onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten en te weinig financiële buffers. Ook is er een risico dat de effecten van de coronacrisis op onder andere de mentale gezondheid van jeugd ook in 2024 nog een impact hebben. Ondanks de vele onzekerheden is toch een kader geschetst voor de kostenontwikkeling die de komende jaren te wachten staat binnen het sociaal domein. Voor de Wmo wordt hierbij het Wmo-voorspelmodel gebruikt. In dit model wordt nog steeds een grote toename van de vraag naar voorzieningen verwacht (vooral Hulp bij het Huishouden) van 8%.

Het verleden heeft aangetoond dat deze groeiverwachting reëel is. De verwachting was dat met ingang van 2025 voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage zou worden ingevoerd, maar dit is uitgesteld naar 2026. Vanaf 2026 hanteren we het uitgangspunt dat de invoer van de inkomensafhankelijke bijdrage van invloed is op de groei van de Wmo. Voor Jeugdhulp is een inschatting gemaakt op basis van de opgebouwde kennis uit voorgaande jaren en de ontwikkelingen van de markt. Er wordt uitgegaan van een groei van 2%.

De getoonde cijfers schetsen een zo reëel mogelijk beeld van de ontwikkelingen in het sociaal domein, maar door de vele onzekerheden die spelen voor Jeugdhulp en Wmo (denk aan de Hervormingsagenda Jeugd, de inkomensafhankelijke eigen bijdrage bij de Wmo) blijft de kans op een afwijking op de gestelde kaders groot. Met het doorvoeren van de groeicijfers in het meerjarenperspectief is de verwachting dat er steeds beter voorspeld wordt wat de vraag- en kostenontwikkeling is.

Beschermd Wonen

Na de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, zou met ingang van 2024 Beschermd Wonen gedecentraliseerd worden. Deze decentralisatie is opnieuw uitgesteld, nu naar 1 januari 2025. Het zijn niet alleen de 43 centrumgemeenten, maar alle 352 gemeenten die zich volledig gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor Beschermd Wonen en daarvoor allen regionale samenwerkingsafspraken hebben gemaakt. Dit heeft als gevolg dat er een nieuwe financiële verdeling tussen gemeenten komt. Daarmee wordt geregeld dat gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor Beschermd Wonen voor de eigen inwoners en daartoe ook in staat zijn, omdat ze daarvoor de middelen ontvangen. In het meerjarenperspectief van deze kadernota kan er nog geen rekening gehouden worden met de verdere decentralisatie van Beschermd Wonen omdat de financiële bijdrage vanuit het Rijk nog niet bekend is.

Ontheemden Oekraïne en Statushouders

De oorlog in Oekraïne duurt voort. Hoe de ontwikkelingen verder gaan verlopen is onvoorspelbaar, maar deze oorlog wordt meegenomen als een risico voor verder oplopende prijzen. Daarnaast blijft er de taak om, binnen de gemeente Hollands Kroon, statushouders te huisvesten. Zij moeten eerst starten met een inburgeringstraject, waardoor zij gebruik blijven maken van een bijstandsuitkering.

Beleidsvoornemens en bestuurlijke projecten

Er wordt gewerkt aan verschillende beleidsvoornemens en bestuurlijke projecten uit de Begroting 2023, zoals de pilot Collectief Tenzij en het Kunst- en Cultuurbeleid (zie 1e Bestuursrapportage). Zodra deze gereed zijn volgt op basis daarvan (mogelijk) een verdere financiële vertaling voor de uitvoering.

ICT

In 2023 is er een onderzoek uitgevoerd naar de ICT en informatiehuishouding van de gemeente. Op een aantal moeten verbeteringen worden doorgevoerd. Hiervoor wordt momenteel een meerjarig plan (roadmap) opgesteld voor de te volgen koers voor de interne ICT-dienstverlening, vereiste processen en systemen, benodigde organisatiestructuur, governance en control en cultuur. De uitvoering van dit plan leidt mogelijk tot structurele extra personele (o.a. systeembeheer, applicatiebeheer en helpdesk) en materiële uitgaven. De hoogte daarvan is op dit moment nog niet bekend en daarom zijn deze lasten nog niet meegenomen in deze kadernota. De lasten worden bij het indienen van het plan, voorgelegd aan uw raad.

Park/ Westflank A7

HB Advies heeft de eerste studie en ontwerp opgesteld. 4 juli 2023 wordt dit ontwerp in een informerende vergadering voorgelegd aan de gemeenteraad. Na de zomer beslist de raad of er verder wordt gegaan met de ontwikkeling van het park of niet. Als de raad, na de informerende vergadering, positief besluit over verdere ontwikkeling, dan wordt bij de Begroting 2024 in beeld gebracht wat de kosten zijn voor verdere uitwerking en hoe we dat financieren.

Ontwikkeling Den Oever

Voor het behoud van de visserij en functieverbreiding van Haven Den Oever kan mogelijk aanspraak worden gemaakt op subsidiegelden. Het Ministerie van LNV beschikt over € 30 miljoen voor 5 visserij regio's. Hollands Kroon, Texel en Den Helder komen samen in aanmerking. De regeling komt tot stand via cofinanciering. Voor onze gemeente kan dit betekenen dat € 2 miljoen (1/3 van € 6 miljoen) beschikbaar komt. Dit vereist dat dan vanuit HK ook € 2 miljoen wordt gereserveerd voor de periode tot 2030. Aanvullende middelen vanuit de provincie volgen mogelijk, afhankelijk van het coalitieakkoord. We streven ernaar dat hier bij het opstellen van de Begroting 2024 meer duidelijkheid over komt, zodat we deze ontwikkeling in de begrotingsvoorstellen mee kunnen wegen.

Haven De Oude Zeug

Over de verzelfstandiging van haven De Oude Zeug is nog geen definitieve keuze gemaakt. Wanneer de haven niet wordt verzelfstandigd, maar eigendom blijft van de gemeente, moet incidenteel geld beschikbaar komen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Daarnaast moet er voor het onderhoud van de haven structureel extra geld worden gereserveerd.

Investeringsagenda

De vorm en de opbouw van de agenda wordt komende tijd ontwikkeld. Via de Investeringsagenda gaan college en raad met elkaar in gesprek om te bespreken hoeveel middelen we moeten claimen, maar ook hoeveel we willen sparen om de strategische opgaven de komende jaren uit te kunnen voeren. Een aantal investering staat nu nog op PM. Deze zijn wel in beeld, maar daarvan is nog onduidelijk wat de omvang ervan is. Dat geldt ook voor de thema's die genoemd zijn in dit hoofdstuk. In de doorrekening van de kadernota is de

bijstelling van de kapitaallasten 2023 en verder nog niet opgenomen. Dat wil zeggen: als bestaande projecten alsnog geactiveerd worden (de investering wordt vertaald in kapitaallasten), dan wordt de agenda daar mogelijk nog op bijgesteld.

Programma Bedrijvigheid

Cluster Economische ontwikkeling

Grootschalige ontwikkelingen

Maatschappelijk effect

Grootschalige ontwikkelingen en investeringen in onze regio zijn benut als vliegwiel voor een brede welvaart in Hollands Kroon

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Economische, sociale, ruimtelijke en duurzame meerwaarde voor Hollands Kroon speelt een rol bij grootschalige ontwikkelingen en investeringen.	Bij nieuwe grootschalige ontwikkelingen en investeringen wordt het Brede Welvaart Kader vooraf toegepast ter beoordeling van de potentiële meerwaarde voor Hollands Kroon.	Mogelijk gaan we zelf strategische grondposities innemen om de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk te kunnen borgen. Hiervoor moeten dan wel financiële middelen worden gereserveerd.	
	De dynamiek van grootschalige ontwikkelingen die op ons afkomt vraagt om een stevige regie vanuit de gemeente. Daarom stellen we een gebiedsprogramma op waarin we de gewenste ruimtelijke invulling vanuit het perspectief van Hollands Kroon uitwerken. Dit nemen we mee als input richting de landelijke programma's zoals de Ruimtelijke Puzzel, PPLG, etc.	Deze 'gebiedsprogramma's' worden benaderd vanuit economische, sociale, ruimtelijke en duurzame meerwaarde voor Hollands Kroon.	Voor het uitwerken van een gebiedsprogramma zijn mogelijk (tijdelijk) extra financiële middelen nodig voor extra personele inzet en de inzet van een strategisch ruimtelijk adviesbureau. Raming incidenteel: € 50.000,-.
	Bij nieuwe grootschalige gebiedsontwikkelingen wordt in een anterieure overeenkomst nadrukkelijk aandacht besteed aan de bescherming van de landschappelijke waarden.	De definitie van de landschappelijke waarden moet nog worden bepaald. Er ligt nu een Streefbeeld Agriport A7 en dit bredere landschappelijke inpassingskader moet nog worden ontwikkeld. In 2023 werken we dit uit	

		in een kader, dat ook kan worden gebruikt voor de landschappelijke inpassing van de andere bedrijven(-terreinen) en grootschalige gebiedsontwikkelingen.	
--	--	--	--

Bedrijventerreinen

Maatschappelijk effect

Bedrijventerreinen in Hollands Kroon zijn toekomstbestendig en geven invulling aan de behoefte naar ruimte voor bedrijvigheid.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Bedrijventerreinen zijn van goede kwaliteit, groen en duurzaam.	We geven een kwaliteitsimpuls aan het (huidige) areaal bedrijventerrein door verduurzaming, vergroening en revitalisering.	Met verduurzaming, vergroening en revitalisering geven we een kwaliteitsimpuls aan bestaande bedrijventerreinen. Hiervoor moeten dan wel financiële middelen worden gereserveerd. Voor herstructurering is eerst een goede inventarisatie noodzakelijk. Deze wordt in 2024 gedaan. Op basis daarvan kunnen dan de doelstellingen en de noodzakelijke financiële middelen voor eventuele herstructureringen worden bepaald.	Voor het oppakken van de Opgave bedrijventerreinen zijn externe partijen nodig bij fysieke ontwikkeling en advisering daarover. Raming incidenteel € 100.000,-. Afhankelijk van gewenste kwaliteitsimpuls is meer onderhoud en onderhoudsbudget nodig voor areaal beheer.
Nieuwe en huidige bedrijvigheid is zo goed als mogelijk ingepast in de omgeving waarin het zich bevindt met behoud van de bestaande natuurlijke waarden.	Bij ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid wordt het 'landschappelijke inpassingskader' toegepast.	De definitie van de landschappelijke waarden moet nog worden bepaald. En dit bredere landschappelijke inpassingskader moet nog worden ontwikkeld. Er ligt inmiddels een streefbeeld Agriport A7. In 2023 werken we dit	Eventuele kosten meegenomen in bij speerpunt.

	We komen met voorstellen hoe bij al gerealiseerde grootschalige bedrijven (-terreinen) (alsnog) recht gedaan kan worden aan een goede landschappelijke inpassing.	uit in een kader, dat ook kan worden gebruikt voor de landschappelijke inpassing van de andere bedrijven(-terreinen) en grootschalige gebiedsontwikkelingen. Het benodigde budget voor goede landschappelijke inpassing voor al gerealiseerd grootschalige bedrijven(-terreinen) wordt per voorstel meegegeven. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie M 2020 02 SHK VVD PvdA OHK GroenLinks D66.	
Er is een juiste balans tussen vraag naar en aanbod van bedrijventerreinen.	We faciliteren de uitbreiding van het aantal hectare bedrijventerrein, waarbij Brede Welvaart geldt als vestigingscriteria.	Hiermee wordt tegelijkertijd invulling gegeven aan de motie M 2022 15 VVD.	Eerst plannen uitwerken m.b.t. uitbreiding alvorens extra geld geraamd kan worden.

MKB en Lokale ondernemers

Maatschappelijk effect

De kernen zijn aantrekkelijk om in te ondernemen, werken, wonen en te bezoeken en hebben een passende toekomstbestendige economie.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Behoud van voldoende (winkel)voorzieningen in de kernen.	De gemeente zet zoveel mogelijk in op behoud van dagelijkse (winkel)voorzieningen in de kernen inclusief voldoende parkeergelegenheid.	Door marktwerking hebben we hier nauwelijks invloed op. Door goede contacten te onderhouden en waar mogelijk te faciliteren proberen we hier een bijdrage aan te leveren. Uit het onderzoek naar randvoorwaarden die er nodig zijn om winkels te behouden en de potentie in de bestaande winkelskernen volgen	Geen

		de opties die we uit kunnen voeren en een bijdrage leveren aan dit doel. Eén van de middelen om dit te bereiken is het creëren van een aantrekkelijk centrum.	
Faciliteren van ondernemers bij nieuwe kansrijke initiatieven.	Nieuwe kansrijke initiatieven van ondernemers op de juiste plekken worden vanuit de gemeente waar mogelijk gefaciliteerd.		Geen

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Verbeteren van dienstverlening aan ondernemers door meedenken aan de voorkant en een snelle beoordeling van (aan)vragen.

Hier zijn we al mee bezig. Het meedenken is heel divers. Meedenken kan gaan over begeleiding intern, maar ook extern om bijvoorbeeld de vraag op de juiste wijze te vertalen. Of in samenwerking met andere partners. Soms gaan we bijvoorbeeld samen met de omgevingsdienst naar de ondernemer om te kunnen zien of deze aan de milieueisen voldoen. Daarnaast doen we momenteel onderzoek hoe we de klantvragen bij het ondernemersloket beter kunnen beantwoorden. Hier komen verbeteracties uit voort die we dit jaar al oppakken.

Maatschappelijk effect

Behoud en versterking van een vitale agrarische sector met een duurzaam en gezond toekomstperspectief.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Agrarisch Hollands Kroon blijft primair behouden als agrarisch (voedsel-) productiegebied.	In de ruimtelijke processen Ruimtelijke Puzzel, Provinciaal Programma Landelijk gebied en de omgevingsvisie vragen we expliciet aandacht voor het agrarisch productiegebied in Hollands Kroon. Dit doen we door dit als speerpunt te benoemen in onze maatwerk input richting de provincie NH en het Rijk.	Zie ook de doelstelling 'uitwerking gebiedsprogramma's' onder het maatschappelijk effect 'grootschalige ontwikkelingen'.	Geen.
De agrarische sector transformeren richting een duurzame manier van landbouw met een gezond toekomstperspectief	We helpen en stimuleren de agrarische sector in de transitie naar duurzame landbouw. Dit doen wij door het uitvoeren van verschillende projecten met de volgende focusonderwerpen: kringlooplandbouw, natuur inclusieve landbouw en biodiversiteit. In gebieden die een bijzondere beschermde status hebben, met beperkingen voor gebruik, faciliteren we de agrarische gebruiksmogelijkheden.	Hier kunnen we extra op inzetten als er meer mensen/ middelen ter beschikking komen. Dit kan mogelijk via regelgeving of met behulp van extra middelen.	Geen.
Uitvoering geven aan uitkomsten van verkenning rondom Agrarische Hoofdstad van de Toekomst.	We geven uitvoering aan de uitkomsten van de verkenning naar het opzetten van een 'Agritech Campus'.		Nu nog niet in te schatten. Als uit de verkenning blijkt dat hier aanvullende financiële middelen voor nodig zijn wordt dit te zijner tijd aangevraagd.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Stimuleren kennisontwikkeling duurzame teelt

Deze kennisontwikkeling wordt al gestimuleerd in de projecten die we uitvoeren onder het speerpunt 'De agrarische sector transformeren richting een duurzame manier van landbouw met een gezond toekomstperspectief'.

Arbeidsmarkt en Onderwijs

Maatschappelijk effect

Optimale afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en voldoende passend werk voor onze inwoners.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Goede arbeidsmarktcommunicatie en voldoende passend personeel te behouden in Hollands Kroon.

Dit is een doorlopende activiteit. In de afgelopen 3 jaar hebben we online en offline campagnes gedraaid. Via sociale media (Facebook, Instagram, LinkedIn) werken we continu aan de zichtbaarheid voor regionale en lokale bedrijven en beroepen. We hebben een loopbaanoriëntatieprogramma voor 3e-jaars scholieren van voortgezet onderwijs met o.a. beroepenevenement, beroepenmagazine, maar ook maken van bedrijfsvideo's. We waren aanwezig op de Marinedagen 2022 en zijn aanwezig op Sail Den Helder 2023. In 2023 hebben we de vernieuwde website van Op Kop gelanceerd.

Jongeren enthousiasmeren voor een baan in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord

Zie de activiteiten die genoemd zijn onder het vorige punt. Daarnaast houden we in 2024 een loopbaanoriëntatie programma vanuit Op Kop en via de Human Capital Agenda enthousiasmeren we jongeren voor een baan in Noord-Holland Noord.

Voldoende ondersteuning bieden aan kansarmen op de arbeidsmarkt

- Dit punt wordt gedekt binnen het programma Vitaliteit. Het inburgeringstraject is gericht op onderwijs en gericht op toestroom tot de arbeidsmarkt.
- Daarnaast is onder ‘arbeidsmigranten’ in de toelichting opgemerkt dat we onderzoeken of we het informatiepunt ook kunnen inzetten om arbeidsmigranten, die zich hier permanent willen vestigen, te helpen in mobiliteit op de arbeidsmarkt.

Arbeidsmigranten**Maatschappelijk effect**

Een aantrekkelijke woon- en werkomgeving voor zowel tijdelijke arbeidsmigranten, als mensen die zich permanent willen vestigen.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Inzicht in het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente verblijft en werkt.	Hollands Kroon registreert het verblijf van het aantal arbeidsmigranten via deelname aan het experiment ‘registratie tijdelijke verblijfsadressen’ van het ministerie BZK.	Vergoeding vanuit het Ministerie van BZK voor 1 fte.	
	Een verblijfsheffing invoeren voor arbeidsmigranten, die niet in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn geregistreerd.		Als wordt gekozen voor herinvoering van de verblijfsheffing arbeidsmigranten brengt dit naast inkomsten ook kosten met zich mee voor het innen van de heffingen en handhaving hierop.
Voldoende kwalitatieve huisvesting voor arbeidsmigranten.	We onderzoeken welke rol de gemeente kan spelen in het zelf ontwikkelen van huisvestingsoplossingen voor de korte en lange termijn zodat ontkoppeling plaatsvindt tussen huur- en arbeidscontract.	Continueren van beleid: Daarnaast werken we continu aan het faciliteren en regelen van huisvesting voor arbeidsmigranten.	Incidenteel € 70.000,- nodig voor inventarisatie zelf ontwikkelen locaties.

Goede leefomstandigheden voor arbeidsmigranten.	We richten een meldpunt op voor misstanden, gebaseerd op de Wet goed verhuurderschap.	Continueren van beleid: Het creëren van goede leefomstandigheden voor arbeidsmigranten maakt deel uit van onze ondermijningsaanpak en hangt samen met huisvesting, openbare orde en veiligheid.	Eventuele extra kosten zijn afhankelijk van wat er uit het meldpunt naar voren komt. Vooralsnog geen extra geld meegenomen.
Arbeidsmigranten die zich permanent in Hollands Kroon willen vestigen, begeleiden om goed mee te kunnen doen in de gemeente.	Het informatieloket voor arbeidsmigranten breiden we uit door maandelijks op locatie te zijn en we onderzoeken hoe we het informatiepunt interactiever kunnen maken. We draaien een pilot voor het bevorderen van inburgering en taalonderwijs voor arbeidsmigranten.	We onderzoeken of we het informatiepunt kunnen inzetten om deze arbeidsmigranten te helpen in mobiliteit in de arbeidsmarkt. We informeren arbeidsmigranten via het meldpunt ook over wat 'normaal' / wat men mag verwachten qua 'leefomstandigheden' in Nederland. (bijv. qua huisvesting geen 8 mensen op een kamer). Zodat men dit ook weet.	Incidenteel € 50.000,- voor onderzoek en extra inzet meldpunt.

Cluster Havens

Havens en visserij

Maatschappelijk effect

Vitale en toekomstbestendige werk- en visserijhavens in Hollands Kroon.

Speerpunten 2024

Doelstellingen 2024

Toelichting

Geschatte kosten

Behoud van de visserij en functieverbreiding van Haven Den Oever.	Bestendigen en vernieuwen van garnalen- en langoustine visserij met als thuisbasis Den Oever, door proactieve deelname aan nationale programma's voor een toekomstbestendige en verdienstelijke visserij met behoud van de sociaal economische waarde voor Hollands Kroon. Versterking, vernieuwing en verbreding van de visserij gerelateerde bedrijvigheid, activiteiten en sfeer op en rond de haven van Den Oever, in verbinding met brede welvaart in het dorp.	Via deze proactieve deelname ondersteunen we ook andere vormen van toekomstbestendige visserij, zoals 'staand want vissen'. Continueren van beleid: We starten in 2023 al met van het uitvoeringsprogramma op basis van het rapport van Bureau Wing. Dit UP is een vervolg op de 'Quickscan Toekomst Den Oever'.	Geen. Voor het uitvoeringsprogramma wordt geprobeerd subsidie binnen te halen. Als dit lukt, moet vanuit HK ook geld beschikbaar komen voor cofinanciering (mogelijk zo'n 2 miljoen tot 2030).
Faciliteren van ontwikkelmogelijkheden voor Kooyhaven als deze passen binnen Brede Welvaart.	Faciliteren van de vestiging van bedrijven op Kooyhaven tot deze volledig is bezet, voor zover de bedrijven voldoen aan het Brede Welvaartskader. Dit in nauwe samenwerking met Port of Den Helder en de gemeente Den Helder.		Geen.
Functiebehoud en functieverbreiding van haven De Oude Zeug.	N.t.b.	Er wordt eerst gesproken met de nieuwe gedeputeerde van de provincie voordat er een definitief standpunt wordt ingenomen over verzelfstandiging van de haven.	Als de haven gemeentelijk eigendom blijft, moet rekening worden gehouden met incidentele kosten voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Hoe hoog deze kosten zijn moet nog worden onderzocht.

Maatschappelijk effect

Toename van dag- en verblijfsrecreatie in Hollands Kroon, ter bevordering van de economische ontwikkeling.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Voldoende aantrekkelijke dag- en verblijfsrecreatiemogelijkheden.	We ontwikkelen een visie en uitvoeringsagenda voor de komende 4 jaar voor zowel toerisme als evenementen met een eigen identiteit. (Onder meer fiets- wandel en vaarroutes). We stimuleren en faciliteren ondernemers om evenementen te organiseren, om aantrekkelijke ondernemingen te willen starten die ervoor zorgen dat HK een positieve dag bestemming wordt.	De vitaliteit en hoe we om willen gaan met vakantieparken is ook opgenomen onder programma Leefbaarheid vanuit het perspectief van OOV en bestrijden van ondermijning.	Structureel € 50.000,- extra voor uitvoeringsagenda.
Meer op de kaart zetten van Hollands Kroon als toeristische gemeente.	We ontwikkelen een marketingplatform (dat kan bijv. d.m.v. HK-marketing/ Economic Board/ samenwerkingsverband/ platform). We zorgen voor meer participatie vanuit bewoners en ondernemers en we faciliteren dat proactief.	Het actief op de kaart zetten van Hollands Kroon doen we ook al via Holland Boven Amsterdam dat de marketing grotendeels voor ons doet. Maar of dit na 1-1-24 zo blijft is op dit moment onzeker en we hebben wel een goed marketingplatform nodig. Bij het actief faciliteren van participatie is het niet de bedoeling dat ondernemers daarvoor subsidie ontvangen.	Er wordt geprobeerd om het opzetten van een nieuw marketingplatform weer in regioverband op te pakken. Wanneer dit niet lukt en HK dit alleen moet bewerkstelligen kan dit incidenteel kosten met zich mee brengen.

Programma Dienstverlening

Maatschappelijk effect

Het bestuur heeft goed contact met inwoners, bedrijven en instellingen. Inwoners, bedrijven en instellingen hebben vertrouwen in het lokale bestuur en zijn betrokken bij gemeentelijke planvorming en initiatieven van derden. Daardoor is de besluitvorming breed gedragen en transparant.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Participatie van inwoners en organisaties bij gemeentelijke planvorming en initiatieven van derden.	De Participatieverordening wordt (conform artikel 2 van de verordening) bij initiatieven en ontwikkelingen gebruikt, zowel door de gemeente als door initiatiefnemers.		Meegenomen onder Cluster Organisatie, speerpunt Communicatie met inwoners, bedrijven en instellingen verbeteren.
Vergroten van het vertrouwen in het gemeentebestuur.	Toename van het vertrouwen in het gemeentebestuur.	Het doel is om het vertrouwen van inwoners, bedrijven en instellingen terug te winnen. Dat proberen we te doen op veel verschillende manieren: participatie, verbeteren van communicatie en contact met inwoners, bedrijven en instellingen; door uitvoering te geven aan de uitkomsten van het communicatieonderzoek, benaderbaarheid van het bestuur, insteken op Brede Welvaart bij grootschalige ontwikkelingen, reflecteren op voorgaand beleid en hoe we kunnen verbeteren (bijv. Onderzoek datacenters). De wegen om klachten in te dienen/ uiting te geven aan als je het ergens niet mee eens bent,	Meegenomen onder Cluster Organisatie, speerpunt Communicatie met inwoners, bedrijven en instellingen verbeteren.

		moet kenbaar zijn bij inwoners. Dit draagt ook bij aan vergroten vertrouwen. Het vertrouwen wordt gemeten via de Inwonerpeiling. De peiling 2022 kan als nulmeting fungeren.	
Het bestuur is benaderbaar.	We zetten in op meer en betere representatie en vergroten zo het contact tussen het gemeentebestuur en inwoners, bedrijven en instellingen. Het college gaat doelbewust op pad, is daar zichtbaar en aanspreekbaar en we publiceren welke bestuurder waar naartoe gaat.	Daarnaast nog bijdragen aan dorpsraden, raadscafé, kinderburgemeester, jongerenweek.	Geen.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Waarborgen van de digitale veiligheid

Dit is een activiteit waar we continu aandacht aan besteden en aan werken. In oktober 2022 heeft een intern onderzoek plaatsgevonden naar de ICT organisatie. Zijn we toekomstig bestendig en professioneel genoeg om de veranderingen die plaatsvinden het hoofd te bieden? Uit dat onderzoek is een adviesrapport gekomen met een aantal adviezen die we in de komende 3 jaar met elkaar oppakken. Halverwege dit jaar wordt met de opdracht begonnen. De opdracht valt onder regie van een opgaveleider die de 6 deelprojecten met elk hun eigen thema en projectleider aanstuurt om het gestelde doel en resultaat te behalen.

Versterken van het BOB model

Na overleg met de Griffier is dit speerpunt eruit gehaald. Dit hoort niet thuis in de kadernota.

Maatschappelijk effect

Inwoners, bedrijven en instellingen ervaren de dienstverlening als goed, effectief en efficiënt. De gemeentelijke organisatie is toegankelijk en transparant.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Communicatie met inwoners, bedrijven en instellingen verbeteren.	We geven uitvoering aan de conclusies uit het onderzoek naar communicatie (afgerond Q2 2023). Waaronder het verstevigen van het team communicatie en versterken van de competenties van onze HK-medewerkers (o.a. op het gebied van omgevingsbewustzijn, inlevingsvermogen, luisteren en doorvragen, beeldvaardigheden etc.) We verbeteren de gemeentelijke communicatiesystemen.	Voor het voldoen aan de Wet Open Overheid worden via de uitvraag naar autonome ontwikkelingen nog kosten opgevoerd.	Structureel € 250.000,- voor de inzet van extra communicatieprofessionals. Met de versterking wordt ingezet op hulp aan medewerkers bij communicatie, versterken inlevingsvermogen, uitvoering participatieverordening, representatie college en inzet bij communicatie rond grote complexe opgaves en voor specialistische kennis en inzet op communicatie via online/sociale media kanalen.
Inzetten op een toekomstbestendig personeelsbestand	Door ontwikkelen van de organisatie.		Incidenteel € 70.000,- voor implementatiekosten van HRM software/dienstverlening - Onze huidige leverancier stopt met zijn gemeentelijke tak per 2025. We moeten dus een aanbesteding doen voor een nieuwe leverancier. Voor de begeleiding door een gespecialiseerde projectleider, die we tijdelijk inhuren, is incidenteel

			€ 50.000,- nodig. We gaan aan de slag met het opzetten van casemanagement voor ziekteverzuim. Hiermee verwachten wij het percentage ziekteverzuim omlaag te krijgen. Incidenteel: € 50.000,-. We evalueren de effecten en op basis daarvan bepalen we hoe dit een vervolg krijgt.
--	--	--	---

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Informatie is toegankelijk voor iedereen. Dus naast 'digitaal', communiceren we ook met onze inwoners via 'niet-digitale' kanalen.

We werken hier al actief aan. De activiteiten vanuit het continueren van het beleid bestaan uit:

- We adverteren in de lokale blaadjes;
- We combineren participatietrajecten online altijd met offline;
- Als je het even niet weet, kun je naar een locatie van de HK mobiel (rooster staat elke week in het Nieuwsblad HK);
- We hebben Informatiepunten Digitale Overheid in de bibliotheken in HK;
- We delen onze informatie via alle veelgebruikte (sociale media) kanalen;
- We zijn bereikbaar & geven antwoord via alle veelgebruikte kanalen (online en offline);
- Dorpsgids (online en fysiek) voor nieuwe inwoners, zowel in het Nederlands als Engels. En wellicht in de toekomst ook in het Pools (grootste groep arbeidsmigranten);
- Bij de interne verbouwing van het Kroondomein realiseren we een servicebalie (en een rolstoelopgang) voor een gastvrij en barrière vrije ontvangst bij een bezoek aan het gemeentehuis.

Inzetten op een toekomstbestendig personeelsbestand

Hier zijn we continu mee bezig. Vanuit de nieuwe organisatievisie heeft dit momenteel extra aandacht. Vanuit goed werkgeverschap pakken we de opgaven op die op ons afkomen. Daarbij zijn we flexibel en kunnen we op ontwikkelingen inspelen. In 2023 starten we al met de inzet van gebiedsregisseurs. We zetten in op een strategische personeelsplanning waarbij in december 2024 goed zicht is op het personeelsbestand (teams, competenties, opleidingen, ervaringen) en weten we ook waar we naar toe willen, gegeven de organisatievisie 2030 en de opgaven die er zijn. Hier wordt momenteel aan gewerkt langs de lijnen: inhoud (werk en opgaven die er zijn), teams (welke ondersteuning teams nodig hebben in hun werk) en formatie (competenties en medewerkers die nodig zijn om het werk te realiseren).

Cluster Financiën

Maatschappelijk effect

We zijn en blijven een financieel gezonde gemeente.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
We maken de (financiële) gevolgen van (beleid- en) investeringsbeslissingen inzichtelijk.	We presenteren minimaal 2 maal per jaar in de beleidscyclus de investeringsagenda van Hollands Kroon aan de raad, waarbij ook inzicht wordt gegeven in al geactiveerde projecten en de financiële effecten daarvan. Het dashboard met financiële parameters is operationeel.	Daarnaast voeren we nog andere activiteiten uit om de inzichtelijkheid te verbeteren: • we geven training en opleiding aan de raad (bv sessie 11-4); • we laten de raad zoveel als mogelijk integraal afwegen.	Geen.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Leges, belastingen en heffingen zijn, passend bij de ambities van het gemeentebestuur.

Dit is wat ons betreft geen speerpunt, maar een uitgangspunt dat gehanteerd kan worden bij de dekking van de kosten in de begroting. In de Begroting 2023 was het uitgangspunt om kostendekkende tarieven in rekening te brengen bij de inwoners, het maatschappelijk middenveld en bij bedrijven. In het coalitieprogramma is gesteld dat: “We verhogen de lokale belastingen liever niet met meer dan de inflatiecorrectie, maar houden de mogelijkheid open om dit wel te doen als het noodzakelijk is.”

Programma Leefbaarheid

Cluster Omgevingskwaliteit

Wonen

Maatschappelijk effect

Hollands Kroon heeft een duurzaam en evenwichtig woningaanbod dat aansluit op wensen van huidige en toekomstige inwoners.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Verstedelijking met duurzame kwaliteit	In alle kernen waar in 2024 grotere uitbreiding van de woningvoorraad plaatsvindt, wordt de impact daarvan op de kern in beeld gebracht en zijn ook de verbetermaatregelen van de fysieke en sociale kwaliteit in de gehele kern beoordeeld en vastgesteld.		Budget voor dorpsvisies is vooralsnog maatgevend.
Passende huisvesting voor specifieke doelgroepen	Toename van sociale huur - en koopwoningen in 2024 en daarmee de betaalbare woningvoorraad vergroten, met als doel om toe te groeien naar een evenwichtige programmering (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop en overig)	Actief grondbeleid waar de markt niet, of niet voldoende beweegt (verwerven van grondposities). Uitwerking van een uitvoeringsprogramma van de Woondeal 2.0. Dit als basis voor de planning en prioritering van de bouw van woningen.	Uitvoeringsbudget voor actief grondbeleid: € 100.000,-, eenmalig voor formatie voor planeconomie en gebiedsontwikkeling. Een budget voor grondaankoop ramen we als de Nota Grondbeleid vastgesteld is.
	Ter uitwerking van het programma 'Een thuis voor iedereen' is in 2024 is een analyse beschikbaar van zowel de woon-, de zorg- als ondersteuningsbehoefte van de	Uitwerking volgt op basis van de in 2023 op te stellen Woonzorgvisie.	Vooralsnog geen kosten.

	aandachtsgroepen in de eigen gemeente en de regio.		
	Ontwikkeling van drie locaties voor flexibele huisvesting die kan inspelen op de behoefte en ontwikkeling in de samenleving.		Kosten worden nog nader in beeld gebracht en zijn afhankelijk van locatiekeuze. Uitgangspunt is een budgettair neutrale exploitatie.
	Ontwikkeling van meer sturingsinstrumenten voor bevordering van een evenwichtige verdeling van de schaarse woningvoorraad.	Huisvestingsverordening Zelfbewoningsplicht bij betaalbare nieuwbouwwoningen	Vooralsnog geen kosten. Op termijn wellicht uitbreiding van handhaving.
Behoud en versterking van landschappelijke kwaliteiten en waarden	In alle planvorming bij de (her)ontwikkeling van kernen, buurten en gebieden wordt behoud van het cultuurhistorisch erfgoed meegewogen.	Verbreiding van het erfgoedbeleid, in samenhang met het nieuw te maken stimulerend erfgoedbeleid.	

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Duurzaam bouwen

Uitwerking Convenant toekomstbestendige woningbouw is leidend. Stapeling van nog meer bovenwettelijke eisen is op dit moment niet wenselijk vanwege o.a. marktomstandigheden.

Verduurzaming bestaande woningvoorraad

Als we doorgaan op de ingeslagen weg, dan zetten we in op de volgende prestaties:

- 800 eigenaren van koopwoningen hebben in 2023 en 2024 hun woning minstens een energielabel verbeterd, tot minimaal label c.
- Minstens 250 van deze bewoners heeft nu te kampen met energiearmoede en ziet de situatie sterk verbeteren door lagere energiekosten.
- 500 huurders en woningeigenaren die kampen met energiearmoede, maken gebruik van de 70-euro regeling, waarmee ze kleine maatregelen zoals tochtstrips (bovenop de 4000 subsidies die al zijn verstrekt).
- Bewoners die hulp nodig hebben bij het monteren van tochtstrips etc. weten hun weg te vinden naar een goed functionerende fixbrigade.

- Er draaien minstens 10 buurtgerichte aanpakken verduurzaming, waarin vrijwillige energiecoaches een grote rol spelen

Regie op woningbouw

In 2023 is de Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord getekend. Ter invulling van kwalitatieve en kwantitatieve wederzijdse afspraken tussen Rijk, Provincie en onze gemeente, moeten wij ons inzetten voor voldoende bouwlocaties in ruimtelijke plannen. Met inzet van de wettelijke instrumenten zorgen wij voor de benodigde (harde) plancapaciteit in de verschillende prijs/kwaliteitssegmenten, de programmering (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop en overig) en voor verlening van omgevingsvergunningen. We zijn verantwoordelijk voor het maken van lokaal beleid in de vorm van een woon(zorg)visie en het maken van prestatieafspraken met de corporaties. In 2023 zijn we gestart met het uitwerken van instrumentarium (grondbeleid, kostenverhaal, startersleningen, etc.) en krijgt de woonvisie vorm, met als belangrijke basis het in 2023 uitgevoerde woonbehoefteonderzoek. In 2024 werken we dit verder uit in de verdere opties om te sturen op betaalbaarheid en wenselijke programmering.

Leefbaarheid - Openbare Ruimte

Maatschappelijk effect

Hollands Kroon heeft een hoogwaardige en groene openbare ruimte die bijdraagt aan een goed woon, leef- en werkklimaat en aansluit bij de behoefte en wensen van onze inwoners en bezoekers.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Vervuiling en verloedering van de openbare ruimte tegengaan	In 2024 maken we een heroverweging op beheer op basis van beeldkwaliteit. In de uitwerking van de groenstructuurplannen verkennen we de koppelkansen voor recreatie.	Mogelijk kunnen beheer op basis van frequentie en maatwerk voor een betere beheersing zorgen. Met maatwerkbudget kunnen we aannemers in staat stellen om in kernen waar we moeite hebben om de beeldkwaliteit te behalen, extra aandacht te geven. Ook kunnen we pilots draaien met onze eigen onderhoudsdienst. Denk bijvoorbeeld aan het herintroduceren van de aanpak van stegen en achterpaden.	Frequentiebeheer: ongeveer 25% extra budget (€ 100.000). Nu geven we rondom € 400.000 uit. Om te experimenteren met een maatwerkbudget ramen we € 50.000. Groenbudget is één groot budget. Je kunt ook intensiveren en zaken minder intensief doen. Bijvoorbeeld onkruidbeheersing meer, maar snoeien minder.

Groene recreatieve voorzieningen	In de uitwerking van de groenstructuurplannen verkennen we de koppelkansen voor recreatie.	We zetten in op omvorming van openbare ruimte bij scholen en parken, als herstructurering aan de orde is. We zoeken tevens aansluiting zoeken bij Tiny Forests en Voedselbosjes. We blijven ons richten op fondswerving voor realisatie.	Vooralsnog is budget kernbeheer, klimaatadaptatie en recreatie en toerisme maatgevend.
Inzet op natuurlijke en toegankelijke kinderspeeltuinen	Alle kinderspeeltuinen in Hollands Kroon moeten binnen 1 jaar toegankelijk zijn voor minder-validen en binnen 4 jaar is minimaal 25% van alle huidige openbare speeltuinen op een natuurlijke wijze ingericht (wel in overleg met de buurt).	We kiezen voor een gefaseerde aanpak via de dorpsvisies, uitvoering Kernbeheer en uitwerking van klimaatadaptatie. Er volgt geen nieuwe nota speeltuinen.	Renovatie van de speeltuin Zaagmolenstraat in Nieuwe Niedorp vraagt een budget van € 60.000,-.

Bestrijding iepziekte

Hollands Kroon is samen met de gemeenten Texel, Schagen en Den Helder een initiatief gestart om de iepziekte gezamenlijk aan te pakken met als voornaamste doel het aantal zieke iepen in de Noordkop terug te dringen en op termijn ook te zorgen voor herplant van nieuwe bomen. Daarvoor moeten de komende jaren eerst alle zieke iepen, op zowel openbare als particuliere terreinen worden gesaneerd. Voor de aanpak op particuliere terreinen is tot 2028 naar schatting € 200.000 per jaar extra nodig. De verwachting is dat daarna het uitvalpercentage van zieke iepen dermate laag is dat het 'oorspronkelijke' budget volstaat om de iepziekte onder de duim te houden. Hoe de samenwerking met de buurgemeenten er precies uit komt te zien wordt gedurende 2023 verder uitgewerkt en vormt ook de basis voor de verdere input bij de Begroting 2024.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Uitgangspunt voor de begroting is de uitvoering van het onderhoud zoals vastgesteld in het Integraal Beheerplan. Daarbij is voor 2023 wel het vertrekpunt om daar waar mogelijk maatregelen ter bevordering van klimaat en biodiversiteit door te voeren. Denk daarbij aan het al in gang gezette ecologische bermbeheer. Kostenstijgingen voor regulier onderhoud zijn in de 2e Bestuursrapportage 2022 al structureel meegenomen. We zien nog geen aanleiding om verdere verhoging te ramen.

Maatschappelijk effect

Hollands Kroon heeft een veilige digitale en fysieke omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Aanpakken van overlast en overtredingen	Aanpak vaststellen voor ondermijnende recreatieparken.	Het gaat hier om een aanpak om ondermijnende criminaliteit die zich mogelijk heeft kunnen ontwikkelen op de vakantieparken, te beëindigen. Op dit moment zijn we in gesprek met de provincie om te kijken of we bijvoorbeeld een beroep kunnen doen op een projectleider of financiële middelen. We brengen in kaart hoeveel capaciteit er daadwerkelijk binnen de organisatie benodigd is, om uitvoering te kunnen geven aan het project in 2024.	Wordt bekend bij de begroting. Vooralsnog geen raming in Kadernota.
Ondermijning in haven Den Oever	Aanpak voor signalering is eind 2024 ontwikkeld		€ 50.000 voor advies en ondersteuning

Crimineel geld terug in de samenleving

We zijn welwillend en geïnteresseerd in pilot en blijven het ministerie volgen, zodat we in kunnen stappen als pilots ontstaan die passend zijn bij schaal en problematiek in onze gemeente.

Wet goed verhuurderschap

Met het wetsvoorstel wil de regering ongewenste verhuurpraktijken voorkomen en tegengaan en woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten beschermen. Het voorstel introduceert verschillende instrumenten, waaronder (basis)normen voor goed verhuurderschap, de bevoegdheid om verhuurdervergunningen te introduceren en de mogelijkheid

voor gemeenten om het beheer van een woning over te nemen. Er loopt een proces om de gevolgen en wensen vanuit het bestuur inzichtelijk te maken en we brengen in kaart hoe groot de problematiek mogelijk gaat zijn. Een regionale aanpak wordt verkend.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Handhaving

Op basis van prioritering van handhaving (onder ander via het VTH-beleid) stellen we vast of de formatie voor handhaving en toezicht moet worden bijgesteld.

Inwoners weerbaar maken voor criminaliteit en ondermijning

In de Kadernota Veiligheid 2023-2026 zijn ambities en prestaties nader uitgewerkt.

Programma Vitaliteit

Cluster Zorg

Gezondheid

Maatschappelijk effect

In Hollands Kroon zijn inwoners gezond en gelukkig. Zij hebben een betekenisvol leven en voeren daarbij zoveel als mogelijk hun eigen regie. Hierbij is positieve gezondheid het uitgangspunt.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
De voedselomgeving van onze inwoners wordt gezonder gemaakt	Er zijn gezonde keuzes tijdens evenementen en bijeenkomsten die de gemeente organiseert en bij evenementen waar de gemeente een vergunning voor verstrekt.	De Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering) is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Zie voor meer informatie: Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering) Subsidie Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (dus-i.nl)	Gefinancierd vanuit Brede SPUK
Terugdringen middelen gebruik: alcohol, drugs, roken	Extra voorlichting op het gebied van alcohol, vaper en snus bij kinderen van 10 tot en met 14 jaar.	Vaper en snus zijn alternatieven voor roken waar jeugd steeds vaker mee in aanraking komt. Vaper is het roken van een elektronische sigaret. Snus is een soort theezakje dat je onder je bovenlip stopt. Je krijgt zo nicotine binnen zonder te roken. Zie voor meer informatie: Vaper en snus: wat is	Gefinancierd vanuit Brede SPUK.

		het en wat kun je als school doen ter preventie? - GGD Hollands Noorden	
Inwoners zijn zo onafhankelijk mogelijk van zorg. Het uitgangspunt is zoveel en zo lang mogelijk zelf blijven doen.	Een pilot Langer Vitaal Thuis (reablement) voor het verduurzamen van de ouderenzorg is succesvol uitgerold.	Langer Vitaal Thuis (reablement) is een manier om samen met een ouder iemand te werken aan herstel van z'n leven en zelfredzaamheid. Het heeft als doel om mensen zo onafhankelijk mogelijk te maken van zorg. Met als uitgangspunt: zoveel mogelijk en zo lang mogelijk (weer) zelf blijven doen. Zie voor meer informatie: Reablement draagt bij aan langer zelfstandig thuis wonen VNG en Langer vitaal thuis - Woonzorggroep Samen	Gefinancierd vanuit Rijksgelden.

Verbinding

Maatschappelijk effect

In en tussen kernen is een sterke sociaal-maatschappelijke samenhang, zijn er mogelijkheden om elkaar te ontmoeten en om mee te doen.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Verminderen eenzaamheid bij jongeren	Uitvoering geven aan de eenzaamheidsaanpak jongeren	Blink uit in je Wijk wordt al ingezet, dit stimuleert ontmoetingen en jongerenparticipatie. Echter bereikt dit maar een deel van de jongeren. Jongeren die echt eenzaam zijn gaan hier niet naartoe, omdat die stap nog te groot is. Deze jongeren hebben extra inzet nodig in een veilige omgeving. Hiervoor wordt momenteel gewerkt aan een	Gefinancierd vanuit Brede SPUK.

		eenzaamheidsaanpak jongeren welke vervolgens in 2024 uitgevoerd kan worden.	
Toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeting	De toekomstbestendigheid van alle dorps-, buurt- en cultuurhuizen is geïnventariseerd.	Dit is de eerste stap om te komen tot toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeting. Onder toekomstbestendigheid vallen diverse elementen onder. Zo kan gedacht worden aan bestuurskracht, financieel overzicht, draagvlak, vrijwilligers, populariteit, doelgroep en de staat van het gebouw.	+/- € 50.000 incidenteel extra nodig voor 4 speerpunten/doelstellingen. Voor onderzoekskosten voor een inventarisatie voor: • Toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeten en; • Toekomstbestendige sportinfrastructuur (zie Cluster Sport en Educatie – Sport). En voor de doelstelling “Voor besturen is aanbod gefaciliteerd om hun kennis en vaardigheden over besturen te vergroten.” (zie Cluster Zorg – Verbinding en Cluster Sport en Educatie – Sport). Er wordt onderzocht of gedeeltelijk gebruik kan worden gemaakt van een Provinciale subsidie.
Versterken en ondersteunen van besturen van verenigingen en stichtingen	Voor besturen is aanbod gefaciliteerd om hun kennis en vaardigheden over besturen te vergroten.	Hieronder valt ook samenwerking en verbinding van verenigingen onderling, waarbij o.a. kennisuitwisseling plaats kan vinden.	De incidentele kosten voor deze doelstelling worden meegenomen onder de geschatte kosten van het speerpunt Toekomstbestendige

		Deze doelstelling is hetzelfde bij het Speerpunt onder Kunst en Cultuur “We zetten in op de professionalisering van ons kunst- en cultuuraanbod.”	mogelijkheden voor ontmoeting (zie Cluster Zorg – Verbinding).
--	--	---	--

Zorg en Ondersteuning en Veiligheid

Maatschappelijk effect

In Hollands Kroon doen alle leeftijden mee in de samenleving, waarbij er gelijke kansen zijn voor iedereen. Inwoners die daarbij ondersteuning nodig hebben worden ondersteund. Inwoners wonen veilig en zo lang mogelijk zelfstandig thuis.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Versterken mentale weerbaarheid jongeren	Er wordt uitvoering gegeven aan de adviezen vanuit de regionale werkgroep Mentale Weerbaarheid Jongeren.		Gefinancierd vanuit Brede SPUK.
Transitie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis	Inwoners van Hollands Kroon herstellen zoveel mogelijk in de eigen omgeving en zo thuis mogelijk.	Mensen met psychiatrische en sociaal-maatschappelijke problemen kunnen hun zelfstandigheid vaker behouden als passende ondersteuning in de thuissituatie sneller beschikbaar is. De ambitie is om samen met alle belanghebbenden een duurzame beweging in gang te zetten om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp te borgen dichtbij mensen: van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Zie voor meer informatie: Beschermd Thuis VNG	Gefinancierd vanuit Rijksgelden. Vooruitlopend op de decentralisatie 1 januari 2025.

Versterken veiligheid in en om het huis op het gebied van brand- en valpreventie	Het aantal zelf aangegeven valincidenten is afgenomen.	De focus ligt op valpreventie, mede omdat hiervoor vanuit de Brede SPUK extra subsidie voor beschikbaar is.	Gefinancierd vanuit Brede SPUK.
Samenredzaamheid versterken	Het 'Project Collectief Tenzij' voor het innoveren van ondersteuning en zorg is gestart, mits de pilot 2023 succesvol was.	In 2023 wordt een pilot gedraaid. Het doel van 'Collectief Tenzij' is om de reguliere individuele ambulante hulp voor inwoners te transformeren naar een groepsaankpak, tenzij er redenen zijn om allereerst te starten met individuele hulp. Daarnaast is het doel van Collectief Tenzij om inwoners te verbinden om een duurzaam netwerk te initiëren en organiseren en het aanboren van empowerment (het vermogen van mensen om hun leven vorm en betekenis te geven).	De uitkomst van de pilot is eind 2023 bekend. Afhankelijk daarvan wordt Collectief Tenzij wel of niet als standaard werkwijze geïmplementeerd. Als het geïmplementeerd wordt, kan gedacht worden aan implementatiekosten, zoals scholing en een projectleider.
Ieder kind moet kind kunnen zijn	Hollands Kroon is erkend als kandidaat-Child Friendly City.	Gemeente Hollands Kroon is door het Rijk aangewezen als pilotgemeente. Child Friendly Cities is een UNICEF-initiatief dat gemeentebesturen ondersteunt bij het realiseren van rechten van kinderen op lokaal niveau. Het is gebaseerd op het VN-Kinderrechtenverdrag. De definitieve erkenning krijgt de gemeente wanneer het Child Friendly Cities programma is doorlopen. Binnen dat programma werkt de gemeente toe naar concrete resultaten en verbetering voor de kinderen en jongeren in de gemeente.	0,5 FTE incidenteel extra nodig. Voor projectleiderskosten voor de inventarisatie.

		Erkenning betekent dat Hollands Kroon op de website van UNICEF internationaal vermeld wordt als Child Friendly City. De erkenning is voor 5 jaar. Het is de bedoeling dat in die periode het traject opnieuw gestart wordt. Zie voor meer informatie: Child Friendly Cities in Nederland – UNICEF en De barometer Child friendly cities brengt positief jeugdbeleid in beeld VNG	
--	--	---	--

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Gezondheid

Vergroten bekendheid positieve gezondheid

Het vergroten van de bekendheid van het gedachtegoed van positieve gezondheid valt onder het continueren van beleid. Positieve gezondheid is een bredere kijk op gezondheid. We kijken dus niet enkel naar het fysieke aspect van gezondheid maar naar gezondheid in 6 dimensies: Lichaamsfuncties, Mentaal welbevinden, Zingeving, Kwaliteit van leven, Meedoen en Dagelijks functioneren. Met deze bredere kijk, dragen wij bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om hierop zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Zie voor meer informatie: [Wat is het? - Institute for Positive Health \(iph.nl\)](#).

Uitbreiding Welzijn op recept

De meeste huisartsen werken al met Welzijn op Recept. Met de overige huisartsen wordt het gesprek gevoeld, dit valt onder het continueren van beleid. Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van het 'traditionele pilletje' voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach. Voor meer informatie zie: [Welzijn op Recept | Wat is Welzijn op Recept? | Welzijnoprecept.nl](#).

Verbinding

Versterken fysiek netwerk van jongeren

Het versterken van het fysiek netwerk van jongeren valt onder het continueren van beleid. Hiervoor wordt Blink uit in je Wijk ingezet dat ontmoetingen en jongerenparticipatie stimuleert. Blink uit in je Wijk is opgericht zodat jongeren zelf aan de lat staan. Zo sluit het aanbod ook beter aan bij de vraag.

Zorg en Ondersteuning en Veiligheid

Sociaal netwerk in de kernen versterken

Het sociaal netwerk in de dorpen versterken valt onder het continueren van beleid. Hiervoor wordt het project 'Leefbaarheid in de kernen' ingezet. Dit is een samenwerking tussen de gemeente Hollands Kroon en Wonen Plus Welzijn, de LSBO en Includio Hollands Kroon. Zo blijven de dorpen in de gemeente aantrekkelijk om te wonen en te ontmoeten en blijft het dorp leefbaar.

Versterken en ondersteunen van mantelzorgers

Het versterken en ondersteunen van mantelzorgers valt onder het continueren van beleid. De gemeente Hollands Kroon is al aangesloten bij het Mantelzorgcentrum. Jaarlijks is er een Mantelzorgcompliment. Mantelzorgvrij.nl is de website waar mantelzorgers hun vrijetijd kunnen plannen. Hier komt vraag en aanbod van respijtzorg bij elkaar. Deze website wordt mede mogelijk gemaakt door o.a. gemeente Hollands Kroon.

Er is passende maatschappelijke opvang voor inwoners zonder vaste woon- of verblijfplaats

Het verzorgen van passende maatschappelijke opvang voor inwoners zonder vaste woon- of verblijfplaats is een wettelijke taak en het continueren van beleid.

Cluster Bestaanszekerheid

Maatschappelijk effect

In Hollands Kroon kan iedereen meedoen in de maatschappij, rondkomen en is geldzorgen vrij.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
Verbeteren van het perspectief voor jongeren en jongvolwassenen tot 27 jaar	Meer jongeren van 23 tot 27 jaar doen mee op de reguliere arbeidsmarkt of volgen onderwijs.	Toelichting Leeftijd 23 tot 27 jaar: De focus op deze leeftijdscategorie is vooruitlopend op de wetswijziging. Onder de	1 FTE incidenteel extra nodig.

		Participatiewet zijn jongeren tot 27 jaar een aparte groep. Daar gelden afwijkende normen en regels voor. De Wet regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC-wet: voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie hun school verlaten) wordt waarschijnlijk aangepast en ook daar wordt de leeftijdsgrens van 27 jaar gehanteerd. Op dit moment is de leeftijdsgrens 23 jaar. Jongeren tot 27 jaar kunnen 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen (DUO).	Extra capaciteit incidenteel nodig, omdat de doelgroep groter en complexer wordt.
Meer focus op mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt	Meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt groeien een trede op de Participatieladder.	Ten opzichte van vorig jaar willen we meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een trede laten groeien op de participatieladder. Zodat minder mensen een uitkering nodig hebben. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben moeite om een reguliere baan te vinden vanwege psychosociale of medische problemen of vanwege hun leeftijd. Hier vallen ook mensen onder die klaar zijn met hun inburgeringstraject. De Participatiewetladder is een meetinstrument waarmee je van iedere inwoner kunt vaststellen wat de mate van participatie in de samenleving is. De ladder is onderverdeeld in zes treden, van sociaal	1 FTE structureel en +/- € 100.000 structureel extra nodig. 0,5 FTE structureel extra nodig, zodat alle inwoners met een bijstandsuitkering met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (vaak multiproblematiek) een integraal aanbod krijgen (eventueel in samenwerking met partners) met als doel meedoen in de samenleving. Daarnaast is er een grote afstand tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. 0,5 FTE structureel extra nodig, zodat er aangesloten wordt bij bovenregionaal initiatieven (arbeidsmarkt niveau) die voor een

		geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. De ladder is geïnspireerd vanuit de opdracht die gemeenten krijgen of zichzelf geven in de Wet Participatiebudget: bevorder de participatie van je bevolking, ofwel zorg dat iedereen meedoet naar vermogen.	betere aansluiting zorgen in de kansrijke sectoren. Er is +/- € 100.000 structureel extra nodig, zodat er voldoende aanbod van integrale re-integratie instrumenten (schulden, (psychische) gezondheid, taal, werknemersvaardigheden of opleiding) is.
Inwoners en met name kinderen in armoede kunnen blijven meedoen	Er is voldoende aanbod en budget via de regeling Meedoen Hollands Kroon voor inwoners van alle leeftijden en de gebruiksdrempel is verlaagd.	Er zijn steeds meer geluiden vanuit aanbieders en inwoners dat het budget van Meedoen voor zowel kinderen als volwassenen niet meer voldoende is. Het Meedoen-budget is de afgelopen jaren niet geïndexeerd en niet langer toereikend. Aanpassing is wenselijk om de regeling doeltreffend te houden. Zo kunnen inwoners mee blijven doen en kunnen verenigingen blijven bestaan doordat inwoners niet af hoeven te haken in verband met financiën. Momenteel is het Meedoen-budget vanaf 4 jaar en hiermee niet voor alle inwoners. Terwijl de eerste 1000 dagen van een kind cruciaal zijn voor de ontwikkeling, gezondheid en welzijn gedurende het leven (bron TNO). Ook is er nog niet in alle kernen volledig aanbod. Gekeken	+/- € 100.000 structureel extra nodig. Voor het verruimen van het budget voor kinderen en volwassen en de uitbreiding van de doelgroep met 0-tot 4-jarigen. Voldoende aanbod via meedoen in elk dorp creëren kost geen extra geld, aanbieders kunnen kosteloos aansluiten.

		kan worden of de invoering van een fysieke pas een reëel middel is om de drempel te verlagen voor het gebruik van minima-regelingen.	
We stimuleren het behalen van een zwemdiploma.	Gezinnen met een inkomen onder de 130% van de bijstandsnorm zijn financieel ondersteund bij zwemonderwijs voor hun kind(eren) voor zwemdiploma A.	Alle kinderen in Hollands Kroon kunnen zwemmen. Dit wordt mogelijk gemaakt door lage inkomens financieel te ondersteunen bij zwemonderwijs en dit niet meer via het Meedoenbudget te financieren. Zwemles via Meedoen is een te groot beslag op het Meedoenbudget en momenteel is het Meedoenbudget zelfs te laag hiervoor. Kinderen kunnen daardoor het Meedoenbudget nergens anders voor gebruiken.	+/- € 120.000 (2024) en +/- € 30.000 (2025 e.v.) extra nodig. In het eerste jaar zijn er eenmalig hogere kosten, omdat er verwacht is dat er dan nog meer kinderen zijn die nog geen diploma hebben. Daarna is jaarlijks een lager budget nodig omdat het aantal kinderen wat aanspraak maakt alleen nog bestaat uit kinderen die de zwemleeftijd hebben bereikt.
Verlagen van drempels naar ondersteuning en voorzieningen voor inwoners en ondernemers.	Drempels voor mensen met laaggeletterdheid en digibetisme zijn verlaagd. In contact met inwoners worden geldzorgen en armoede bespreekbaar gemaakt.	Extra middelen nodig. Toelichting 2de doelstelling: Met deze doelstelling komt er voor 2024 een extra focus op de drempels taboe en schaamte.	+/- € 50.000 structureel extra nodig voor doelstelling 1 (er worden geen extra kosten verwacht voor doelstelling 2). Voor een aangepaste manier van communicatie gericht op specifieke doelgroepen.
Statushouders krijgen voldoende begeleiding om goed te kunnen meedoen in de gemeente en te integreren in hun omgeving.	Er is extra ingezet op maatschappelijke begeleiding van statushouders.	Dit is als aanvulling op de inkoop van maatschappelijke begeleiding en budgetbeheer die na 2024 herzien wordt, om zo kwalitatieve begeleiding te bieden.	+/- € 60.000 incidenteel extra nodig. Voor het bieden van kwalitatieve begeleiding.

Cultureel leven

Maatschappelijk effect

Hollands Kroon kent een actief en divers cultureel leven en een passend kunstaanbod, die kwaliteit toevoegen aan de identiteit van onze kernen. In ieder geval alle kinderen komen in aanraking met kunst en cultuur.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Versterken interesse in kunst- en cultuur	Er wordt uitvoering gegeven aan het herijkte Kunst- en Cultuurbeleid	Er wordt gewerkt aan het actualiseren van het Kunst- en Cultuurbeleid. Het herijkte beleid is naar verwachting Q1 2024 gereed.	Op basis van het herijkte beleid volgt mogelijk een verdere financiële vertaling voor de uitvoering.
We zetten in op de professionalisering van ons kunst- en cultuuraanbod	Voor besturen is aanbod gefaciliteerd om hun kennis en vaardigheden over besturen te vergroten.	Onder deze doelstelling valt ook samenwerking en verbinding van verenigingen onderling, waarbij o.a. kennisuitwisseling plaats kan vinden. Deze doelstelling is hetzelfde bij het Speerpunt onder Verbinding “Versterken en ondersteunen van besturen van verenigingen en stichtingen.”	De kosten voor deze doelstelling worden meegenomen onder de geschatte kosten zoals benoemd bij het speerpunt Toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeting (zie Cluster Zorg – Verbinding).

Erfgoed

Maatschappelijk effect

We beschermen en koesteren ons culturele en fysieke erfgoed dat representatief is voor de geschiedenis van onze gemeente. Erfgoed, archeologie, monumenten en historische structuren zijn herkenbaar en zichtbaar.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Het verhaal van de eigen lokale geschiedenis en identiteit van gebieden ervaren en vertellen.	50 monumenten, historische gebouwen en/of cultuurhistorische en landschappelijk elementen zijn voorzien van een informatiebord of schildje met QR-code en worden aan elkaar verbonden door middel van een erfgoedroute.		De verwachting is dat de kosten passen binnen de bestaande budgetten.
Stimulerend Erfgoedbeleid	Er is uitvoering geven aan het nieuwe stimulerend erfgoedbeleid.		+/- € 100.000 (2024) en +/- € 50.000 (2025 e.v.) extra nodig. Voor de uitvoering van het beleid. Er wordt gekeken of er gebruik gemaakt kan worden van gelden vanuit het Investeringskader Waddengebied.

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Cultureel leven

Op elke basisschool wordt aandacht gegeven aan muzikale- en culturele vorming

Basisscholen worden al benaderd om via een vakdocent muzikale- en/of culturele vorming te geven aan de leerlingen, dit valt daarom onder het continueren van beleid. Vanuit budget van het Cultuur Platform Hollands Kroon benadert partner Triade de basisscholen met het aanbod. Van de 22 basisscholen zijn er tot nu toe 10 scholen die meedoen en een vakdocent krijgen.

Erfgoed

Behoud religieus erfgoed

Het behoud van religieus erfgoed is passend binnen de Kerkenvisie en valt daarmee onder het continueren van beleid. Aankomend jaar worden er door het bisdom kerken afgestoten. Na het verliezen van de religieuze functie wil de gemeente een goede nieuwe invulling van het gebouw om instandhouding te waarborgen.

Cluster Sport en Educatie

Sport

Maatschappelijk effect

Hollands Kroon heeft een gezonde leefomgeving met een uitnodigend en gevarieerd speel-, sport- en beweegaanbod voor iedereen, waar een gezonde leefstijl gestimuleerd wordt.

Speerpunten 2024	Doelstellingen 2024	Toelichting	Geschatte kosten
We stimuleren inwoners om zoveel mogelijk te voldoen aan de beweegnormen.	Er is een stijging van het aantal inwoners van 4 tot en met 17 jaar oud dat zich elke dag minimaal een uur matig intensief inspent. Er is een stijging van het aantal inwoners van 18 jaar en ouder dat zich minimaal 150 minuten per week matig intensief inspent.	Er wordt uitgegaan van de landelijke beweegnormen.	Gefinancierd vanuit Brede SPUK.

Toekomstbestendige sportinfrastructuur.	De toekomstbestendigheid van alle (sport)voorzieningen i.r.t. de (sport)behoefte is geïnventariseerd.	Dit is de eerste stap om te komen tot een toekomstbestendige sportinfrastructuur. Onder toekomstbestendigheid vallen diverse elementen onder. Zo kan gedacht worden aan bestuurskracht, financieel overzicht, draagvlak, vrijwilligers, populariteit, doelgroep en de staat van het gebouw.	De incidentele kosten voor deze doelstelling vallen onder de geschatte kosten zoals genoemd bij het speerpunt Toekomstbestendige mogelijkheden voor ontmoeting (Cluster Zorg – Verbinding). Er wordt onderzocht of gedeeltelijk gebruik kan worden gemaakt van een Provinciale subsidie.
---	---	---	--

Educatie

Maatschappelijk effect

In Hollands Kroon heeft iedereen een kansrijke start, ontplooit talenten en heeft de mogelijkheid om een leven lang te leren.

<i>Speerpunten 2024</i>	<i>Doelstellingen 2024</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Geschatte kosten</i>
Ieder kind kan zo dicht mogelijk bij huis naar school gaan en hier onderwijs, en waar nodig zorg, op maat krijgen.	Voorlopers in 'Inclusief onderwijs' worden ondersteund.	Inclusief onderwijs richt zich in brede zin op het creëren van een leeromgeving waarin alle leerlingen mee kunnen doen in het primair onderwijs (basisscholen). Leerlingen voelen zich op hun plek en ervaren een veilige leeromgeving. Inclusief onderwijs betekent bijvoorbeeld dat leerlingen met een handicap of een moeilijke gezinssituatie niet naar een aparte school gaan. Zo hoeven leerlingen ook niet meer lang in busjes te zitten, wat met leerlingenvervoer een inderdieneffect geeft.	+/- € 20.000 structureel extra nodig. Voor interne wijzigingen en een zorgstructuur op scholen.

Inwoners die hier fysiek en mentaal toe in staat zijn begrijpen de Nederlandse taal op minimaal A2-niveau.	Er zijn in Hollands Kroon meerdere taalcafés.	Niveau A2 wordt gezien als het basisniveau dat nodig is om goed te kunnen functioneren in het dagelijks leven. Als niveau A2 is bereikt kan men zich in het Nederlands in alledaagse situaties redden, ook tijdens het werk. Op niveau B1 beheerst men de taal zodanig dat het redden in meer bijzondere situaties goed lukt. Tevens is dit niveau minimaal nodig om bijvoorbeeld een HBO of WO opleiding te volgen. Niet iedereen is in staat zich niveau B1 eigen te maken, daarom wordt ingezet op minimaal niveau A2.	+/- € 25.000 structureel extra nodig. Voor communicatie-, coördinatie- en uitvoeringskosten.
--	---	---	---

Continueren van beleid 2023

Advies om de onderstaande speerpunten niet in aanvullende doelstellingen uit te werken, omdat wij stellen dat er met het continueren van beleid al voldoende invulling aan gegeven wordt.

Sport

Stimuleren beweegvriendelijke leefomgeving

Dit speerpunt wordt meegenomen bij het Brede SPUK plan en het Sport- en beweegbeleid. De Brede SPUK-regeling is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Zie voor meer informatie: [Brede SPUK-regeling \(specifieke uitkering\)](#) | [Subsidie](#) | [Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen \(dus-i.nl\)](#)

Educatie

Zoveel mogelijk inwoners bezitten digitale basisvaardigheden

Vanuit de bibliotheek wordt er al actief ingezet op het bieden van cursussen en trainingen voor digitale basisvaardigheden, en valt daarmee onder het continueren van beleid.

Bijlage 1: specificatie investeringsagenda

Programma	Mutaties Investeringsagenda HK	Investeringsbedrag	2024	2025	2026	2027
Bedrijvigheid	Golfbreker: de aanvraag voor deze investering is verwerkt in de 1 ^e Bestuursrapportage 2023	€ 150.000				
Dienstverlening	Interne verbouwing Kroondomein	€ 550.000		€ 27.133	€ 27.133	€ 27.133
Dienstverlening	Vervanging van laptops en mobiele telefoons gemeentelijke organisatie (CYOD)	€ 1.000.000		€ 349.333	€ 349.333	€ 349.333
Dienstverlening	Dekking Kapitaallasten CYOD uit reserve bedrijfsvoering			€ -349.333	€ -349.333	€ -349.333
Leefbaarheid	Koude Loods	€ 850.000		€ 47.600	€ 47.600	€ 47.600
Leefbaarheid	Bijstelling Duiker Molenvaart Lidl: op dit moment wordt er nog volop aan het ontwerp gewerkt en is inmiddels gebleken dat op een deel van het tracé licht ophoogmateriaal gebruikt dient te worden. Dit zorgt voor extra uitgaven.	260.000		€ 14.560	€ 14.560	€ 14.560
Leefbaarheid	Geluidsscherm A7	€ 1.200.000		€ 67.200	€ 67.200	€ 67.200
Leefbaarheid	MJP - OR Infrastructuur: het bedrag wat in de begroting is opgenomen is nog gebaseerd op oude cijfers van enkele jaren geleden en vraagt bijstelling. - In de afgelopen paar jaar zijn de prijzen zeer sterk gestegen. Diverse wegen zijn vanwege de verkeersveiligheid of veranderd gebruik aan een herinrichting toe. - Diverse wegen zijn technisch afgeschreven en hebben een reconstructie nodig om ze goed te herstellen. - Vanuit oogpunt verkeersveiligheid zijn tijdens levensduurverlengend onderhoud ook aanpassingen gewenst (bijvoorbeeld plateaus op kruisingen)	€ 3.250.000 (per jaar 24/25/26/27) 13.000.000		€ 182.000	€ 364.000	€ 546.000

Programma	Mutaties Investeringsagenda HK	Investeringsbedrag	2024	2025	2026	2027
	In voorgaande jaren zijn niet alle geplande projecten uitgevoerd, maar uitgesteld naar de periode die voor ons ligt.					
Leefbaarheid	Vervanging Vrachtwagen buitendienst: duurzaam door volledig elektrische vrachtwagen met elektrische kraan.	€ 650.000		€ 75.400	€ 75.400	€ 75.400
Leefbaarheid	Bijstelling Skatebaan: 1 vervanging en 1 renovatie, renovatie uit onderhoudsbudget. De aanvraag voor deze investering is verwerkt in de 1 ^e Bestuursrapportage 2023.	€ -/-75.000				
Leefbaarheid	Den Oeverseweg: sterke stijging verwerkingskosten vrijkomend asfalt en algemene stijging kosten. Bedrag is een inschatting/indicatie.	€ 1.000.000		€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Leefbaarheid	Openbare Ruimte Campus de Terp: fase2	€ 1.000.000		€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Leefbaarheid	Beweegtuin Slootdorp	€ 100.000		€ 11.600	€ 11.600	€ 11.600
Leefbaarheid	Centrumplan Hippolytushoef	€ 2.600.000		€ 145.600	€ 145.600	€ 145.600
Leefbaarheid	Tijdelijke huisvestingslocaties aandachtsgroepen / statushouders: er wordt momenteel onderzoek gedaan of dit mogelijk is. Het betreft een investering voor de realisatie van ca 48. units. Door rijkssubsidie en garantie op restwaardes van de units kan de investering voor ca 50% gedekt worden. Daarnaast krijgt dit initiatief een eigen begroting waarin ook inkomsten uit de verhuur van de units komen. De 75.000 is uiteindelijk de netto last voor de gemeente	De bruto investering bedraagt ongeveer € 7 miljoen. Minus subsidie en restwaarde.		€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Leefbaarheid	Verkeersveilig Zandweg Zijdewind: de aanvraag voor deze investering is verwerkt in de 1 ^e Bestuursrapportage 2023.	€ 550.000				
Leefbaarheid	Nieuwesluiserweg: afhankelijk van inrichtingswensen moet blijken of extra investering noodzakelijk is.			PM	PM	PM

Programma	Mutaties Investeringsagenda HK	Investeringsbedrag		2024	2025	2026	2027
Vitaliteit	Voortzetting voorbereidingsbudget sporthal SV Kleine Sluis / Veerburg: volgt na onderzoeken of hier een GREX voor moet / kan komen.				PM	PM	PM
Vitaliteit	Sportcomplex HK Zuid: volgt na onderzoeken of hier een GREX voor moet / kan komen.				PM	PM	PM
Vitaliteit	Bijstelling IHP de Snip: er is sprake van een tekort van ca. 225.000, op basis van de prijzen van de laagste aanbieder. De hoge kosten zijn vooral te wijten aan de stijging van de loonkosten en het benodigd materiaal.)	€ 225.000			€ 11.100	€ 11.100	€ 11.100
Vitaliteit	Bijstelling IHP Gymzalen: OBS Op Avontuur en OBS de Tweewegen worden later vervangen (aannee in 2026), wat leidt tot een bijstelling van kapitaallasten.	0 (3.404.000)	€ -167.931	€ -167.931	€ -167.931		
Vitaliteit	Aanschaf kerktoeren Oosterland				PM		
Vitaliteit	Bijdrage aan de verbouwing van de MFA Den Kriek	€ 290.000			€ 16.240	€ 16.240	€ 16.240
Leefbaarheid D	Dekking Kapitaallasten Investeringsagenda HK 50% van de lasten				€ -349.667	€ -440.667	€ -531.667
Wensen bestuurlijke projecten (K)		€ 13.600.000	-€ 167.931		€ 267.836	€ 358.836	€ 617.767

Bijlage 2: specificatie formatie

Personeel	2024	2025	2026	2027
Noodzakelijkheden	€ 385.000	€ 285.000	€ 285.000	€ 285.000
Wensen / ambities	€ 1.270.000	€ 550.000	€ 550.000	€ 550.000
Dekking reserve	€ -650.000	€ -	€ -	€ -
Personeel	€ 1.005.000	€ 835.000	€ 835.000	€ 835.000

Noodzakelijkheden	2024	2025	2026	2027
Technisch beheer MKS en ESB.	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Servicemanager (schakel tussen ICT/Digitale Voorzieningen en interne dienstverlening).	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Afhandelen gestegen aantal WOZ-bezwaren	€ 100.000			
WOZ-bezwaren - B.R. Bedrijfsmiddelen	€ -100.000			
Door de identificatieplicht die gestart is in 2014 en het verlengen van de geldingsduur van reis- en rijbewijzen van 5 naar 10 jaar verwachten we dat 2024 een piekjaar wordt. De verwachting is dat we tot 160% meer aanvragen t.o.v. 2023 krijgen. Dit betekent dat we extra personeel en inzet van auto's en dergelijke nodig hebben.	€ 280.000			
Door de verwachte toestroom van aanvragen stijgen de inkomsten ook. De raming is dat dit gelijk is aan de uitgaven.	€ -280.000			
Versterken commissie bezwaarschriften.	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Subtotaal Noodzakelijkheden	€ 285.000	€ 285.000	€ 285.000	€ 285.000

NB Het subtotaal bevat ook de posten die worden gedekt door reserves

Wensen / ambities	2024	2025	2026	2027
Arbeidsmigranten (onderzoek en extra inzet voor informatieloket arbeidsmigranten)	€ 50.000			
Inzetten reserve Incidentele mutatie Arbeidsmigranten	€ -50.000			
HRM software - Voor de begeleiding van de aanbesteding en implementatie is een gespecialiseerde projectleider nodig. Deze willen wij tijdelijk inhuren.	€ 50.000			
B.R. Bedrijfsmiddelen	€ -50.000			
Azure omgeving - Nieuwe HRM software betekent ook dat we onze Azure omgeving van de juiste persoonsgegevens gaan voorzien.	€ 200.000			
Azure omgeving - B.R. Bedrijfsmiddelen (Azure omgeving)	€ -200.000			
Personeel Communicatie: 2,5 fte (gelinkt aan coalitieakkoord).	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Extra applicatiebeheerder FTE bij team applicaties	€ 100.000			
B.R. Bedrijfsmiddelen	€ -100.000			
Actief grondbeleid (Na vaststelling vd Nota Grondbeleid wordt duidelijker wat er nodig is)	€ 100.000			
Verkeer opstellen mobiliteitsplan en investeringsagenda	€ 70.000			
Inzetten reserve Incidentele mutaties (Ondermijning + Maatwerk verharding + verkeer + speeltuin)	€ 70.000			
Ieder kind moet kind kunnen zijn (Child Friendly City - 0,5 FTE projectleider inventarisatie). Het rijk heeft Hollands Kroon aangewezen als pilotgemeente.	€ 50.000			
Verbeteren van het perspectief voor jongeren en jongvolwassenen tot 27 jaar (1 FTE)	€ 100.000			
Inzetten reserve Incidentele mutaties (Child friendly en verbetering perspectief jongeren)	€ -150.000			
Meer focus op mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (1 FTE +100.000)	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Vroeg signalering en actief uitvoeren Schulddienstverlening, zodat leed bij inwoners met schulden beperkt wordt en daarmee hogere kosten sociaal domein voorkomen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Subtotaal	€ 790.000	€ 550.000	€ 550.000	€ 550.000

NB Het subtotaal bevat ook de posten die worden gedekt door reserves

Bijlage 3: Toelichting inzet reserves verloop Eigen vermogen

Zowel in de Bestuursrapportage als in deze Kadernota worden de reserves aangesproken. Dat gaat dan op voor de algemene reserve en/of de bestemmingsreserves.

Waarom worden zij aangesproken? Vanzelfsprekend om tekorten af te dekken. Nu kan dat goed bij posten die van incidentele aard zijn, echter wanneer er structurele lasten worden opgevoerd kan dit in feite niet. Gemeentes moeten een structureel dekkend begrotingssaldo presenteren in hun meerjarige Begroting. Daardoor kunnen structurele lasten niet afgedekt worden door reserves (die zijn immers na een bepaalde looptijd leeg). Van 1 uitzondering, voor de kapitaallasten bij investeringen / projecten uit de investeringsagenda, maken we wel gebruik. Hierbij is het voorstel om 50% van de kapitaallasten uit de reserves af te dekken.

Onderstaand wordt geprobeerd weer te geven wat

1. de stand van het eigen vermogen (is de reserves) per 31-12-2022 na de jaarrekening is inclusief het voorlopige rekeningresultaat;
2. wat is al in de meerjarenbegroting opgenomen als mutaties;
3. welke mutatie wordt voorgesteld in de 1^e Bestuursrapportage;
4. welke mutaties worden nu voorgesteld in de Kadernota;
5. wat is dan het restantsaldo na 4-5 jaar wat er nog in de reserves zit.

Bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Mutatie saldo
Algemene reserve	13.373	20.478	-7.105
Bestemmingsreserves	45.028	47.003	-1.974
Resultaat na bestemming	10.296	7.233	
Totaal	68.697	74.714	-9.079

NB De weergave is een indicatie, het geheel is niet helemaal conform de meerjarige tabel van het verloop van de reserves (zie Begroting 2023) doorgerekend.

		Mutatie Begroting 2023	Extra in 1 ^e Berap 2023	Extra in Kadernota 2024	25	26	27	saldo 31-12-27			
Algemene reserve	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	saldo mutatie -> onttrekking	saldo mutatie -> onttrekking	saldo mutatie -> onttrekking	voorspelde saldo reserves
Sub totaal Algemene Reserve	27.711	0	253	0	2.401	0	2.205	1.145	686	777	20.245
Subtotaal Bestemmingsreserves	47.003	1.085	2.740	0	169	1.065	2.785	1.720	1.720	1.720	38.300
Totaal Reserve	74.714	1.085	2.993	0	2.570	1.065	4.990	2.865	2.406	2.497	58.545

Bijlage 4: OZB

Hollands Kroon verhoogde voorgaande jaren de OZB (Onroerendezaakbelasting) alleen met de inflatie. Dit gebeurde op de totale gewenste inkomsten. Omdat de WOZ-waarde van woningen de afgelopen jaren flink is toegenomen is het percentage OZB dat wij heffen op woningen dan ook afgenomen. En voor niet woningen maar licht is toegenomen. Dit kunt u nalezen op onze website: [Klik hier](#).

Verhoging 2024

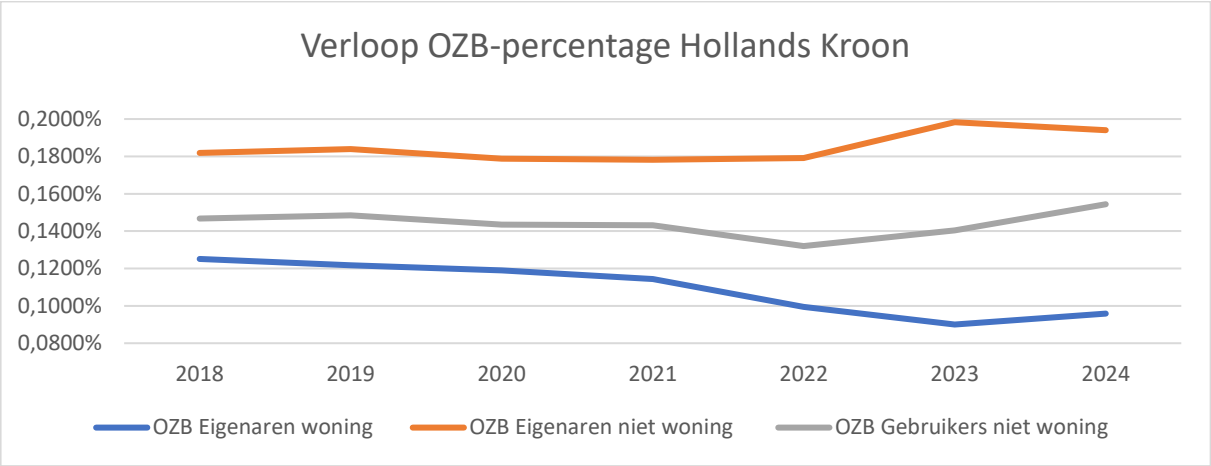
In het coalitieakkoord is opgenomen dat de lokale belastingen bij voorkeur niet met meer dan de inflatiecorrectie wordt verhoogd, maar dat de mogelijkheid wel open wordt gehouden als het noodzakelijk is.

Deze Kadernota geeft daartoe noodzaak en daarom wordt ook voorgesteld om de totale inkomsten uit de OZB te verhogen met € 1.000.000 van ongeveer € 12.100.000 naar ongeveer € 13.100.000. Dit is inclusief de inflatiecorrectie.

Gevolgen voor de aanslagen in percentages

In onderstaande tabel en grafiek is het verloop van OZB-percentages te zien vanaf 2018 t/m 2024 waarbij 2018 t/m 2023 werkelijke cijfers zijn en 2024 een voorstel in de Kadernota is. Bij de berekeningen voor de concept OZB van 2024 is nog geen rekening gehouden met areaaluitbreiding

OZB gemeente Hollands Kroon	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
OZB Eigenaren woning	0,1251%	0,1217%	0,1190%	0,1143%	0,0994%	0,0900%	0,0959%
OZB Eigenaren niet woning	0,1819%	0,1839%	0,1788%	0,1782%	0,1791%	0,1983%	0,1940%
OZB Gebruikers niet woning	0,1467%	0,1484%	0,1435%	0,1431%	0,1320%	0,1404%	0,1544%

Gevolgen voor de aanslagen in bedragen

In onderstaande tabel en grafiek is het verloop van OZB bedragen te zien vanaf 2023 en 2024 waarbij 2023 werkelijke cijfers zijn en 2024 een voorstel in de Kadernota is. Bij de berekeningen voor de concept OZB van 2024 is nog geen rekening gehouden met areaaluitbreiding

Woningen

WOZ-waarde	Bedrag		Verschil
	2023	OZB 2023 / OZB 2024	
€ 200.000	€ 180	€ 196,00	€ 16,00
€ 250.000	€ 225	€ 245,00	€ 20,00
€ 300.000	€ 270	€ 295,00	€ 25,00
€ 400.000	€ 360	€ 393,00	€ 33,00
€ 500.000	€ 450	€ 490,00	€ 40,00

Niet-woningen

WOZ-waarde	Bedrag		Verschil
	2023	OZB 2023 / OZB 2024	
€ 200.000	€ 659,00	€ 700,00	€ 41,00
€ 250.000	€ 823,00	€ 874,00	€ 51,00
€ 300.000	€ 988,00	€ 1.045,00	€ 57,00
€ 400.000	€ 1.318,00	€ 1.393,00	€ 75,00
€ 500.000	€ 1.647,00	€ 1.741,00	€ 94,00